

jmp
IES José Marhuenda Prats

PLA D'IGUALTAT

I

CONVIVÈNCIA

1.	JUSTIFICACIÓ.....	4
2.	OBJECTIUS.....	7
3.	DIAGNÒSTIC DE L'ESTAT DE LA IGUALTAT I LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE.....	8
	3.1 Alumnat.....	8
	3.2. Professorat.....	9
	3.3. Famílies.....	9
4.	COMPOSICIÓ I PLA D'ACTUACIÓ DE LA COMISSIÓ D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA I, SI ÉS EL CAS, DE L'EQUIP DE MEDIACIÓ ESCOLAR EN QUÈ PARTICIPA L'ALUMNAT DEL CENTRE.....	10
	4.1. Comissió d'Igualtat i Convivència.....	10
	4.1.1. Composició.....	10
	4.1.2. Funcions de la Comissió de Convivència.....	10
	4.1.3 Objectius.....	11
	4.2. Equip d'Igualtat, Convivència i Mediació escolar.....	12
5.	DETECCIÓ DE NECESSITATS I PLANIFICACIÓ D'ACCIONS DE FORMACIÓ EN MATÈRIA DE CONVIVÈNCIA DIRIGIDES A LA COMUNITAT.....	14
6.	ACCIONS PER A LA CONSECUCIÓ D'UNA ESCOLA IGUALITÀRIA I COEDUCADORA.....	16
	6.1. Accions orientades al reconeixement i la inclusió de les dones i la seua producció cultural i científica dins les programacions de cada matèria.....	16
	6.2. Accions de prevenció de la violència de gènere:.....	25
	6.3. Accions de promoció de la diversitat sexual, familiar i identitat de gènere.....	25
7.	ACCIONS ORIENTADES A LA SENSIBILITZACIÓ, INFORMACIÓ I PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA POSITIVA PER ACONSEGUIR UN CLIMA EDUCATIU ADEQUAT AL CENTRE.....	27
	7.1. Organització horària i espacial.....	27
	7.2. Activitats extraescolars.....	28
	7.3. Tutories individualitzades.....	29
	7.4. El diàleg com a model de la prevenció de conflictes.....	29
	7.5. Optativitat.....	30
	7.6. Increment de grups extra a cadascun dels nivells de secundària.....	30
	7.7. Programa de suport a les hores de pati.....	30
	7.8. Activitats organitzades pel grup de Biblioteca.....	31
	7.9. Activitats organitzades per la Coordinació d'Igualtat i Convivència.....	32
	7.10. Suport al procés d'ensenyament-aprenentatge per part del Departament de l'Orientació.....	34
8.	PLANS I PROGRAMES QUE INFLUEIXEN EN LA CONVIVÈNCIA.....	35
	8.1. Pla de Transició.....	35

8.2. Pla d'acció tutorial	36
8.3. Tutoria Entre Iguals: TEI	37
9. CONTEXTUALITZACIÓ DELS PROTOCOLS D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA	40
10. RRI: MESURES DE CORRECCIÓ DAVANT QUALSEVOL CONDUCTA DISRUPTIVA I INADEQUADA CONTRA LA IGUALTAT DE GÈNERE I LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE	41
10.1. Normes de convivència i funcionament intern del centre	41
10.1.1. Entrada, permanència i sortida del centre	41
10.1.2 Control de faltes d'assistència i retards de l'alumnat.....	43
10.1.3 Convivència	43
10.1.4 Hàbits de treball.....	44
10.1.5 Conservació de material i instal·lacions.....	44
10.1.6. Ús del telèfon mòbil i altres aparells electrònics.....	44
10.1.7 Introducció al centre de substàncies nocives per a la salut.....	45
10.1.8. Escala d'oportunitats	45
11. PROCEDIMENT PER ARTICULAR LA COL·LABORACIÓ AMB ENTITATS I INSTITUCIONS DE L'ENTORN AL PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA	49
11.1 Programació d'activitats	49
11.2 Aula d'Intervenció Socioeducativa.....	49
12. DIFUSIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA	50
13 ANNEXOS	51
13.1 PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT L'ASSETJAMENT I EL CIBERACÓS	51
13.2 CONDUCTES QUE ALTEREN LA CONVIVÈNCIA DE FORMA GREU I REINCIDENT: INSULTS, AMENACES, AGRESSIONS, BALEARS I/O VANDALISME	53
13.3 PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT UNA SITUACIÓ OBSERVADA DE TRACTAMENTS MALS I DESPROTECCIÓ DEL MENOR	55
13.4 PROTOCOL DAVANT UNA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE	56
13.5 PROTOCOL DAVANT AGRESSIONS CAP AL PROFESSORAT I/O PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS	58
13.6 CONSIDERACIONS DAVANT QUALSEVOL SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA SI ES PRODUIRA FORA DEL CENTRE.....	59
13.7 PROTOCOL D'ACOMPANYAMENT A LA IDENTITAT DE GÈNERE, L'EXPRESSIÓ DE GÈNERE I LA INTERSEXUALITAT	62
13.8 DECLARACIÓ DE COMPROMÍS FAMÍLIA-TUTOR	67

1. JUSTIFICACIÓ

LEGISLACIÓ

A l'elaboració i aplicació del Pla d'Igualtat i Convivència seran d'aplicació:

- **La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre**, de protecció integral contra la violència de gènere, que insta l'adopció de mesures necessàries per assegurar que els consells escolars impulsen l'adopció de mesures educatives que fomenten la igualtat real i efectiva entre homes i dones.
- **La Llei 26/2018, de 21 de desembre**, de la Generalitat, de drets i garanties de la infància i adolescència, (DOGV 8450, 24.12.2018), esmenta el Pla d'igualtat i convivència, i s'indica que en tots els procediments s'ha de respectar un espai de comunicació amb els menors, i obliga a fer complir els apartats 1 i 3 de l'article 17 de la llei respecte del dret de les persones menors a ser informades, escoltades i escoltades. A l'article 10, es tracta l'abordatge integral de la violència contra la infància i l'adolescència
- **El Decret 102/2018, de 27 de juliol**, del Consell, de desplegament de la Llei 8/2017, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana.
- **El Decret 39/2008, de 4 d'abril**, del Consell, sobre la convivència als centres docents no universitaris sostinguts amb fons públics i sobre els drets i deures de l'alumnat, pares, mares, tutors o tutores, professorat i personal d'administració i serveis (DOGV 5738, 09.04.2008).
- **L'Ordre 62/2014, del 28 de juliol**, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual s'actualitza la normativa que regula l'elaboració dels plans d'igualtat i convivència (DOGV 7330, 01.08.2014).
- **L'Ordre de 12 de setembre de 2007**, de la Conselleria d'Educació, per la qual es regula la notificació de les incidències que alteren la convivència escolar, emmarcada dins del Pla de prevenció de la violència i promoció de la convivència als centres escolars de la Comunitat Valenciana (PREVI) (DOGV 5609, 28.09.2007);
- **La Resolució de les Corts 98/IX**, sobre la creació de la figura de persona coordinadora d'igualtat a tots els centres educatius, aprovada per la Comissió de Política Social i Ocupació a la reunió del 9 de desembre de 2015.

- **La Llei 8/2017, del 7 d'abril**, de la Generalitat, integral del reconeixement del dret a la identitat i a l'expressió de gènere a la Comunitat Valenciana (DOGV núm.8019, d'11.04.2017), tracta al seu Capítol II diferents mesures en l'àmbit de l'educació en matèria d'identitat i expressió de gènere, diversitat sexual i familiar a l'àmbit educatiu.
- **La Llei 23/2018, de 29 de novembre**, de la Generalitat, de igualtat de les persones LGTBI, tracta en determinats articles mesures a tenir en compte en l'àmbit de l'educació (DOGV 8436, 03.12.2018). A més, diferents estratègies i plans han incorporat mesures específiques a l'àmbit educatiu, com l'Estratègia d'Educació per al Desenvolupament en l'àmbit formal de la Comunitat Valenciana 2017-2021, El Pla valencià d'inclusió i cohesió social (PVICS), l'Estratègia valenciana per a la igualtat i la inclusió del poble gitano 2018-2023, l'Estratègia valenciana per a la igualtat de tracte, la no-discriminació i la prevenció dels delictes d'odi 2010-2014 o el Pla director de coeducació
- **L'Ordre 3/2017, del 6 de febrer**, de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport, per la qual es constitueixen les unitats d'atenció i intervenció del Pla de prevenció de la violència i promoció de la convivència (PREVI) i s'estableix el procediment per al seu funcionament;
- **La Instrucció del 15 de desembre de 2016**, del director general de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat.
- Els Protocols de prevenció i intervenció davant de supòsits de violència escolar que figuren als annexos de l'Ordre 62/2014 (DOGV 7330, 01.08.2014).
- El Protocol d'acompanyament a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat, d'acord amb la Instrucció del 15 de desembre de 2016 del director general de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat (DOGV 7944, 15.02.2017).
- El Protocol de prevenció i actuació davant de l'assetjament laboral a centres docents dependents de la Conselleria d'Educació, Investigació, Cultura i Esport (aprobat el 04.10.2017 en Comissió Sectorial de Seguretat i Salut en el Treball).
- **El Decret 104/2018, de 27 de juliol**, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià (DOGV 8356, 07.08.2018), té per objecte establir i regular els principis i les actuacions encaminades al desenvolupament d'un model inclusiu al sistema educatiu valencià per fer efectius els

principis d'equitat i igualtat d'oportunitats en l'accés, la participació, la permanència i el progrés de tot l'alumnat, i aconseguir que els centres docents es constitueixin en elements dinamitzadors de la transformació social cap a la igualtat i la plena inclusió de totes les persones, especialment d'aquelles que es troben en situació de més vulnerabilitat i en risc d'exclusió.

2. OBJECTIUS

Els objectius primordials del Pla d'Igualtat i Convivència són:

- Plantejar estratègies que permetin crear un bon clima de centre on la convivència siga possible.
- Promoure la cultura de pau a través de la difusió de valors i hàbits de convivència democràtica, posant l'accent a la participació, el diàleg i la coresponsabilitat entre els diferents integrants de la comunitat educativa.
- Difondre valors, habilitats socials i estratègies per facilitar la convivència i aprendre a afrontar els conflictes de forma constructiva, minimitzant-ne les conseqüències negatives i evitant que es prolonguin en el temps.

3. DIAGNÒSTIC DE L'ESTAT DE LA IGUALTAT I LA CONVIVÈNCIA AL CENTRE

Ens centrem en els tres pilars bàsics de l'educació

ALUMNAT

FAMILÍES

PROFESSORAT

3.1 Alumnat

L'IES José Marhuenda Prats està situat a El Pinós (Alacant), en un entorn rural i industrial (pedreres de marbre i indústries del calçat), amb un nivell socioeconòmic mitjà.

Aquest centre també rep alumnes provinents de la veïna localitat d'Alguenya. Com que és l'únic centre d'estudis secundaris i de batxillerat de l'entorn, tenim matriculats alumnes que provenen de diferents nivells socioeconòmics i classes socials, si bé, el nivell general de l'alumnat del nostre centre es podria situar, de manera general, a les classes mitjanes. No trobem problemes derivats de desavantatges socioculturals o d'ambients socials desafavorits. Comptem amb 10% d'alumnat immigrant procedent de Sud-amèrica, el Marroc, la Gran Bretanya, Itàlia, Romania, Ucraïna, Bèlgica, Rússia, Holanda i el Pakistan. Podem dir que l'alumnat estranger se sol integrar fàcilment al nostre centre, tenint en compte, al principi, les dificultats pròpies de la llengua.

El nivell de conflictivitat és baix, segons les memòries de la Prefectura d'Estudis dels darrers anys. L'alumnat no és conflictiu i només hi ha problemes puntuals en alguns casos. En general, l'alumnat és col·laborador i solidari amb els problemes dels companys i les companyes.

Els motius per a l'obertura d'expedients disciplinaris també són puntuals i quan es donen són generalment:

- El mal ús de les tecnologies de la informació (sobretot el telèfon mòbil).
- Insults i amenaces greus a alumnat o personal docent.
- Introducció al centre de substàncies nocives per a la salut.
- Baralles entre l'alumnat.

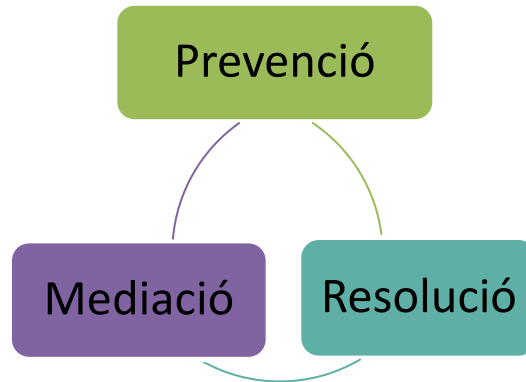
3.2. Professorat

El centre compta amb un professorat relativament estable, ja que un ampli percentatge té destinació definitiva al centre, i la major part del professorat interí sol repetir docència al nostre centre. Gràcies a això la majoria de professors i professores coneixen gairebé tot l'alumnat i s'impliquen en les seves problemàtiques, afavorint així la convivència al centre.

3.3. Famílies

La majoria de famílies estan en contacte amb el professorat dels seus fills/es i s'impliquen en les necessitats acadèmiques. Amb tot, l'objectiu és aconseguir la participació total de les famílies a la vida acadèmica del centre i no només en qüestions puntuals.

4. COMPOSICIÓ I PLA D'ACTUACIÓ DE LA COMISSIÓ D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA I, SI ÉS EL CAS, DE L'EQUIP DE MEDIACIÓ ESCOLAR EN QUÈ PARTICIPA L'ALUMNAT DEL CENTRE

4.1. Comissió d'Igualtat i Convivència

4.1.1. Composició

La Comissió de Convivència del Consell Escolar està composta pel Director, Prefectura d'Estudis, el Secretari, 2 professors o professores, 2 pares o mares d'alumnes, 1 alumne/a i la coordinadora d'igualtat i convivència del centre.

4.1.2. Funcions de la Comissió de Convivència

La comissió de convivència del consell escolar del centre docent, prevista a l'Ordre de 31 de març de 2006, de la Conselleria de Cultura, Educació i Esport, té com a finalitat garantir una aplicació correcta del que disposa aquest Decret al centre, per a això li corresponen les funcions següents:

- a) Efectuar el seguiment del pla de convivència del centre docent i totes aquelles accions encaminades a la promoció de la convivència i la prevenció de la violència, així com el seguiment de les actuacions dels equips de mediació.
- b) Informar el Consell Escolar del centre sobre les actuacions realitzades i l'estat de la convivència.
- c) Canalitzar les iniciatives de tots els sectors de la comunitat educativa representats al Consell Escolar del centre per millorar la convivència.

d) Realitzar les accions que li siguin atribuïdes pel Consell Escolar del centre en l'àmbit de les seves competències, relatives a la promoció de la convivència i la prevenció de la violència, especialment el foment d'actituds per garantir la igualtat entre homes i dones.

e) Establir i promoure l'ús de mesures de caràcter pedagògic i no disciplinàries, que ajudin a resoldre els possibles conflictes del centre.

D'altra banda, i segons allò establert a l'article 6 de l'Ordre 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, la comissió de convivència del consell escolar del centre farà el seguiment del pla de convivència i elaborarà trimestralment un informe, que presentarà al consell escolar.

4.1.3 Objectius

Els principals objectius de la comissió de convivència són:

- Vetllar perquè es dugui a terme el protocol d'actuació i de prevenció davant de l'assetjament escolar
- Provocar un canvi en el sistema escolar cap a un model constructiu i pacífic de convivència i resolució de conflictes en què s'incloguin tots els agents de la comunitat educativa: personal docent i no docent, alumnat, pares i mares.
- Canviar les creences i les actituds negatives davant dels conflictes amb la implementació d'un currículum de resolució de conflictes.

De manera més concreta es tracta de:

- Dotar habilitats i estratègies pacífiques de resolució de conflictes a l'alumnat, pares i mares, personal docent i no docent.

- Detectar ràpidament les conductes conflictives i cercar solucions fàcils d'aplicar. Establir el sistema disciplinari del Centre adaptant-lo als principis i processos de la disciplina positiva o democràtica.

- Establir protocols d'actuació per dur a terme accions conjuntes i compatibles entre tota la comunitat educativa davant la violència escolar.

- Disminuir els episodis disruptius i els comportaments antisocials i agressius que sovint condueixen a situacions violentes.

- Disminuir la violència i hostilitat de paraules i gestos, entre els alumnes i les alumnes.

- Desenvolupar programes de mediació escolar i altres processos de col·laboració per abordar les situacions conflictives del centre.
- Desenvolupar actuacions de respecte a la diversitat i propiciar-ne la tolerància.
- Millorar el control de l'aula, reduint el temps que els professors i les professores dediquen als problemes de disciplina a classe i augmentant l'autocontrol per part de l'alumnat, cercant la responsabilitat per part dels estudiants.
- Potenciar el desenvolupament emocional i social dels alumnes i les alumnes, formant en habilitats de resolució de conflictes i augmentant l'empatia amb els altres.
- Implicar la comunitat educativa, professorat, alumnat, personal no docent, pares i mares, en la prevenció i resolució de situacions conflictives, augmentant la participació de les famílies al centre i oferint alternatives educatives als programes disciplinaris.

4.2. Equip d'Igualtat, Convivència i Mediació escolar

L'equip d'Igualtat, la convivència i la mediació escolar està format per Prefectura d'Estudis, Coordinador/a d'Igualtat i Convivència, Orientador/a, Coordinador/a del programa TEI, Coordinador/a de Secundària, Coordinador/a de Formació i professorat voluntari. Forma també part alumnat que de forma voluntària vullga participar en la mediació (generalment es tracta d'alumnes de 4t ESO, que hagin format part del TEI, que tinguin habilitats socials i puguin dur a terme aquesta funció). Són els anomenats **OBSERVADORS DE LA CONVIVÈNCIA**.

- Objectius de l'Equip d'Igualtat, Convivència i Mediació escolar.
  1. Promoure la convivència entre tots els membres de la comunitat educativa.
  2. Utilitzar el diàleg com a model de la prevenció de conflictes.
  3. Identificar els conflictes i transformar-los en situacions d'aprenentatge.
  4. Posar en marxa mecanismes de mediació.
  5. Canalitzar i coordinar les diferents activitats plantejades des dels diferents àmbits escolars relacionades amb la convivència i la igualtat.
- El **PROTOCOL DE MEDIACIÓ** és el següent:
  1. Detectar el conflicte i intentar solucionar-ho amb el tutor o tutora. Si no se soluciona, passarà a la comissió de mediació. Posteriorment s'informarà el tutor o tutora dels resultats.

2. Resoldre el conflicte com més aviat millor. Primer es parla per separat amb les parts implicades i, si hi estan d'acord, es fixa una data per mediar amb les dues parts presents.
3. Emplenar el registre de mediació en què queda constància de l'alumnat implicat, professorat que ha realitzat la mediació, observacions, acords adoptats i, si escau, futures dates de revisió.

REGISTRE DE MEDIACIÓ	
Mediació realitzada el dia ..... de ..... de	
Persones mediadores:	
Alumne/a 1: Grup:	Alumne/a 2: Grup:
Lloc del conflicte: aula / passadissos/ pati / banys/ fora del centre/ altre lloc	
Intervenció alumne/a 1:	
Intervenció alumne/a 2:	
Observacions:	
Acords:	
Data de revisió:	
Seguiment:	
Pinós, a ..... de ..... de	
Signatura alumne/a 1 Signatura alumne/a 2 Signatura mediador/a	

5. DETECCIÓ DE NECESSITATS I PLANIFICACIÓ D'ACCIONS DE FORMACIÓ EN MATÈRIA DE CONVIVÈNCIA DIRIGIDES A LA COMUNITAT

Els mecanismes per a la detecció de necessitat de formació al nostre centre són dos principalment:

1. Propostes de millora recollides a les memòries de final de curs.
2. Qüestionari enviat al mes de setembre a tot el claustre per part del coordinador de formació per detectar les necessitats formatives del professorat. La primera part del qüestionari està dedicada a l'educació inclusiva, coeducativa i igualitària. Cada professor ha de valorar, d'1 a 10, els aspectes següents:
  - Organització del centre per a una escola inclusiva.
  - Unitats i programes específics sobre educació inclusiva.
  - Convivència.
  - Orientació i tutoria.
  - Coeducació i igualtat.
  - Inclusió social i intercultural.

A partir dels resultats obtinguts s'ha detectat al nostre centre la necessitat de les línies de formació següents:

1. Educació inclusiva, proposada pel Departament d'Orientació.
2. Apropament de les noves tecnologies a persones amb discapacitat: Aprenentatge per serveis (APS). Es tractaria d'un grup de treball per donar continuació a la tasca endegada en cursos anteriors per part del professorat de Formació Professional Bàsica i Departament d'Orientació, en col·laboració amb la Universitat Catòlica de València.

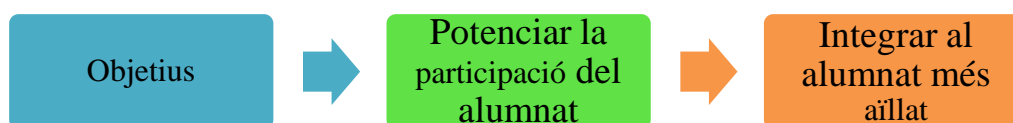
La formació realitzada a l'àmbit de la convivència ha estat la següent:

1. Habilitats socials i Pla de Convivència. Diversos membres de l'Equip d'Igualtat, Convivència i Mediació Escolar han assistit a un projecte de centre impulsat des del Col·legi municipal San Antón i dirigit a confeccionar un Pla de Convivència actualitzat i realista.

2. Seminari i Jornades sobre Aprenentatge Cooperatiu. Amb motiu de la posada en pràctica d'un Projecte d'Innovació i Recerca Educativa (PIIE) en alguns dels grups del primer curs de l'ESO s'han realitzat diverses activitats formatives per adquirir estratègies i recursos dins de la metodologia de l'aprenentatge cooperatiu (ACOOP). Aquesta metodologia en el moment en què fonamenta la seva acció en la interacció simultània i la interdependència de l'alumnat entra en connexió directa amb la convivència i la igualtat. Per la seva naturalesa, el treball cooperatiu és indissociable de la convivència i la igualtat i requereix en la seua aplicació tenir un tracte especial.

3. Millora del Pla d'Acció Tutorial (PAT). Davant la necessitat d'actualitzar i millorar el Pla d'Acció Tutorial del centre s'ha realitzat una formació específica en aquest àmbit per establir les diferents línies d'acció que aquest ha de potenciar així com les activitats que hi donen peu. Aquesta formació ha estat oberta al conjunt del Claustre però de manera especial als tutors dels diferents grups, el Departament d'Orientació i l'Equip directiu. Algunes de les línies d'acció recollides al PAT juntament amb les seues activitats d'aula per a la seua consecució estan dirigides a afavorir la convivència i la igualtat.

6. ACCIONS PER A LA CONSECUCIÓ D'UNA ESCOLA IGUALITÀRIA I COEDUCADORA

6.1. Accions orientades al reconeixement i la inclusió de les dones i la seua producció cultural i científica dins les programacions de cada matèria

a) **Grec:** A causa del contingut de la matèria, només compten amb una autora, la poetessa Safo, per la qual cosa és una figura predominant al currículum d'aquesta assignatura. Per compensar aquest fet, a batxillerat, s'imparteix un contingut anomenat “la dona a Grècia” des de dos punts de vista: literari i social, per visibilitzar la importància de la figura femenina.

b) **Història de l'art:** Es busca que l'alumnat valore l'ideal de bellesa depenent del context, des del respecte al relativisme cultural. El currículum d'aquesta assignatura fa molt visible l'obra d'autors masculins, a causa de l'argument històric. És al Barroc quan es comencen a veure alguna autora, sent a l'art contemporani quan ja apareixen com a contingut, cosa que compensen els docents en impartir l'assignatura posant èmfasi en autores i obres femenines.

c) **Geografia i Història:** Els docents d'aquesta assignatura verbalitzen que hi ha llibres de text en què la perspectiva històrica de la dona no es veu, cosa que millora en l'etapa de la història contemporània.

Des d'aquest departament es busquen textos que respectin el llenguatge igualitari i compensin aquestes mancances. De forma significativa, a primer de Batxiller, a l'assignatura d'Història del Món Contemporani, es ressalta el paper de la dona durant la I Guerra Mundial, i com va ser en aquell moment quan les dones van reivindicar i van aconseguir tota una sèrie de drets històrics, que li van ser reconeguts després de la seva tasca important durant aquesta etapa.

Es fa també esment al paper secundari que la dona tenia reservat en diferents períodes de la història per ressaltar el que és negatiu i entendre injustes pervivències actuals.

La relació d'autors i autores està compensada al currículum de l'assignatura i es veu una evolució en positiu als llibres de text de les editorials.

d) Tecnologia: Amb motiu del dia internacional de la dona el 8 de març, l'alumnat de 4t.ESO i PR4 realitza un treball de recerca sobre diferents dones que destaquen en algun aspecte de la tecnologia. És una experiència molt positiva, ja que alumnes descobreixen que invents tan interessants com el wifi, videojocs, processadors de text, calefacció solar, eixugaparabrises, fax i fibra òptica, protocol STP... van ser iniciats per dones. Amb aquesta activitat s'aconsegueix donar visibilitat i reconeixement a la seva important contribució al llarg de la història. La difusió del treball de l'alumnat, a més d'exposar-lo al passadís de les aules de tecnologia, es difon també per xarxes socials.

D'altra banda, a tots els nivells, i en iniciar alguna activitat, es comença amb la lectura comprensiva d'algun text relacionat amb el tema. Concretament en 3r, i per al tema d'electricitat, se solen incloure textos relacionats també amb dones precursors al camp de l'electricitat

e) Departament d'orientació: Els materials per al reforç i l'ensenyament de l'alumnat que acudeix a audició i llenguatge i pedagogia terapèutica es realitzen per les pròpies professionals, tenint molt en compte l'ús de la inclusivitat a tots ells. També es treballa per fer visible la importància de les diferències individuals i allò que guanyem tots amb aquestes diferències.

f) Llatí: Al currículum d'aquesta assignatura només compten amb autors masculins, ja que històricament no hi ha escrits de dones en aquesta àrea. Això es compensa fent conscient l'alumnat d'aquest fet i extrapolant situacions dels textos treballats a situacions socials actuals. Quan es treballa el tema de la família romana es fa especial èmfasi en el paper que tenia la dona a Roma i se la compara amb la dona actual.

g) Valencià: En aquesta matèria, tant a ESO com a Batxillerat, s'utilitzen textos inclusius per a les lectures a través dels quals es tracten temes com la violència de gènere, violència a l'aula, racisme, xenofòbia, sexisme, masclisme, misogínia... A arrel d'aquest tipus de textos sovint es plantegen debats i es fomenta així l'expressió oral i l'esperit crític a l'aula.

S'escullen els materials adequats (audiovisuals, textos, presentacions...) per treballar de manera transversal la igualtat de gènere davant de la violència i el sexisme, i per fer més visible la figura de la dona.

El professorat intenta fer un ús inclusiu i no sexista del llenguatge quan imparteix classe, així com també a l'hora de fer agrupaments no separar homes i dones i optar per fer sempre grups heterogenis.

Es vetlla per la paritat a l'hora d'escollir els llibres de lectura prescriptiva, per la qual cosa intenta triar llibres escrits per dones i per homes en la mateixa proporció.

Pel que fa a la literatura, convé sempre destacar i estudiar a cada període literari les dones escriptores, sovint amagades sota pseudònims.

Al 25 N vam participar juntament amb el departament de Castellà al concurs de microrelats amb l'objectiu de conscienciar l'alumnat sobre la violència masclista davant les dones.

Al 8 de Març el departament de Valencià, juntament amb el de Castellà, sempre realitza alguna activitat literària de difusió de dones escriptores, que implica la investigació per part de l'alumnat de la vida i obra d'aquestes autores i la lectura de textos.

El departament de Valencià, fora dels de les festes més reivindicatives com són el 25 N i el 8M, també organitza i participa en activitats que fomenten la igualtat de gènere o ressalten l'activitat i el treball i la figura de dones cèlebres. Per exemple, el curs 2020-21, es va fer una visita a la biblioteca municipal per veure l'exposició «Les dones violeta», així com també es va endur el nostre institut a l'exposició itinerant de l'Acadèmia Valenciana de la Llengua de Carmelina Sánchez - Fustes.

h) Castellà: Per sort, en un departament de qualsevol llengua, defensar la participació de la dona ha estat més fàcil que en altres, encara que difícil sempre. La història de la literatura ha estat, com tot àmbit social, a mans dels homes durant molts segles, ha viscut sota el masclisme imperant i la participació de la dona sempre ha estat silenciada; si no reprimida, almenys sí ignorada. Però aquesta postura sempre ha estat exercida pel poder de cada època i els costums morals que mai no han partit del propi món de la creació literària. La prohibició de la participació de la dona al teatre anglès, no partia del teatre anglès, sinó del poder anglès, per exemple. Fins a mitjans del segle XX la balança no s'ha anat inclinant cap al costat femení o

almenys equilibrant-se. És per això que hem d'intentar incloure a la nostra feina com més obres literàries de dones puguem, sabent que la tasca d'informació i rescat serà àrdua per haver-hi molt poca informació. A mesura que ens apropem als anys seixanta del segle XX, no veiem una normalització de la participació femenina, arribant al segle XXI a generalitzar-se totalment, fins i tot superant en nombre l'home en edició cultural, científica i titulació acadèmica.

El 2014, el Departament de Llengua Castellana i Literatura va celebrar un recital íntegrament d'autores de poesia i cançons pop: Gabriela Mistral, Gloria Fuertes, Gioconda Belli, Alejandra Pizarnik, Nena Daconte, Cochita, Luz Casal, Bebe.

El Departament treballa des del 2016 l'altra generació del 27, la versió femenina, grup d'intel·lectuals que sempre va treballar igual amb els representants masculins a les més diverses branques del coneixement: crítica literària, literatura, escultura... Son Las sinombrero. 4t d'ESO

L'alumnat investiga, estudia i exposa vida i obres de: Maria Teresa Lleó, Lucía Sánchez Saornil, Maria Segarra, Elisabeth Mulder, Rosa Chacel, Ernestina de Champourcín, Maria Zambrano, Concha Méndez, Carmen Conde, Josefina de la Torre, Maruja Mallo, Margarida Manso, Marga Gil Roësset.

(Es treballa amb l'edició de la Generació del 27 de Nando López -Santillana- amb les barrets perfectament integrades).

El dia vuit de març, des de fa diversos cursos, el departament, juntament amb el de Llengua Valenciana i altres, participa en activitats plàtiques i literàries on es rescaten obres d'autores i il·lustradores com ara: Raquel Córcoles, Raquel Riba Rossy, Paula Bonet, Agustina Guerrer. Participa alumnat de tots els nivells.

A continuació, es detallen continguts de dones treballats als diferents nivells i per èpoques:

OBRES DE DONES EN LA PROGRAMACIÓ DE LENGUA CASTELLANA I LITERATURA.	
MEDIEVAL	<p>-Tema: La trobairitz.Sobre les dones que volien ser artistes en plena edat mitjana. Tractat a la novel·la de Laura gallery Finis mundi. Per a 1r, 3r d'ESO i 1r de batxillerat.</p> <p>-Christine de Pisan(Venècia 1364 – Monestir de Poissy, cap a 1430) va ser una filòsofa, poeta, humanista i escriptora. La seva obra més coneguda és La ciutat de les dames (1405), considerada per algunes autores com a precursora del feminisme occidental i se situa a l'inici de l'anomenada querella de les dones, un debat literari sorgit al voltant de la situació de les dones a època. 3r d'ESO, 1r de batxillerat.</p>
SEGLE XVI	<p>- Beatriz Galindo(1465-1537), anomenada “La Latina” (que va donar nom al popular barri de Madrid) i que probablement va ser la major erudita en cultura clàssica del seu temps.</p> <p>- Santa Teresa de Jesús:lírica del Renaixement, mística i ascètica.</p> <p>-Feliciano Enríquez de Guzmán(1569-1644), poetessa i novel·lista espanyola de la qual Lope de Vega ens va explicar que es va vestir d'home per poder assistir a la Universitat (i que no seria l'única que ho fes). 3r d'ESO, 1r de batxillerat.</p>
SEGLE XVII	<p>- Sor Juana Inés de la Cruz (encara que també va cultivar la prosa i el teatre). Poetessa i dramaturga mexicana,es va fer religiosa pel seu desig de coneixements, i autora dels drames Amor és més laberint i Els afanys d'una casa, grans obres del teatre barroc en espanyol.</p> <p>- Maria de Zayas. Novel·les amoroses i exemplars. Sobre aquesta figura Nando López escriu Desenganys amorosos, lectura obligatòria a 1r de batxillerat.</p> <p>I feminisme premodern a l'obra de Zayas a partir dels estudis de Rosa Navarro Durán.</p> <p>- Ana Caro de Mallén. Teatre: Valor, greuge i dona. 3r d'ESO, 1r de batxillerat.</p>
SEGLE XIX	<p>- Mary Shelley i la seva obra Frankenstein, considerada la primera novel·la de ciència ficció. 4t d'ESO.</p> <p>- Cecilia Böhl de Faber, identitat amagada sota el pseudònim de Fernán Caballero. Escriptora espanyola que va cultivar sobretot la narrativa costumista. La gavina. Tractada a 4t d'ESO.</p> <p>-Emilia pardo Bazán,amb la seva novel·la Los pazos d'Ulloa reflecteix amb cruesa la situació de la dona. 4t d'ESO</p> <p>-Concepció Arenal:Una de les pioneres del feminisme a Espanya. Poeta i autora dramàtica espanyola enquadrada al realisme literari. 4t d'ESO</p>
SEGLE XX	<p>-Àngela Ruiz Robles, professora de mecanografia, ortografia i gramàtica a Galícia obsessionada amb aconseguir que els nens aprenguessin sense tant esforç. Somiava dissenyar</p>

un llibre únic que fes la vida més fàcil als alumnes. El 1949 va inventar l'Enciclopèdia Mecànica, una mena de llibre amb un sistema d'aire a pressió que permetia afegir nous continguts de qualsevol tema. Es considera que aquest aparell és el precursor de l'ebook.

- María Juana Moliner Ruiz va ser una bibliotecària, filòloga i lexicògrafa espanyola, autora del Diccionari d'ús de l'espanyol. Hi ha una obra de teatre del ieclano Paco Azorín sobre ella. 1r, 2n, 3r, 4t d'ESO.
- **Carmen Conde Abellán.** Poeta, prosista, dramaturga, assagista i mestra espanyola, considerada una de les veus més significatives de la Generació del 27. Va ser la primera acadèmica de número de la Reial Acadèmia Espanyola, va pronunciar el seu discurs d'entrada el 1979. Tractada a 4t d'ESO.
- Carmen Laforet: Res, obra guanyadora del premi Nadal el 1944. Tractada a 2n de batxiller.
- Ana María Matute: una de les millors novel·listes de la postguerra espanyola. Els nens ximpls (es pot llegir a 4t d'ESO, com es tracta d'una sèrie de contes se'n pot seleccionar un o més per treballar-los i conèixer l'estil de l'autora).
- Carmen Martín Gaité: Entre cortinetes, lectura obligatòria de 2n de batxiller. Caputxeta a Manhattan (opcional a 1r o 2n d'ESO).
- Elvira Lindo: Manolito Gafotas (posada a 1r d'ESO en anys anteriors).
- Laura Gallego: La vall dels llops, Finis mundi. Lectures obligatòria molt valorades de 2º i 3º d'Això.
- Elena Martínez: Sota el paraigua blau. Lectura molt valorada pels joves, novel·lista convidada al centre. 1r, 3r d'ESO.

i) Educació física: L'assignatura es divideix en tres àrees: educació física, expressió corporal i esports, sent la segona més del gust femení i la tercera del masculí. Però això és una cosa molt compensada ja que tots els alumnes participen de totes de les àrees.

Es visibilitzen tant esportistes dones com homes tant als continguts com a les activitats complementàries impartides per docents externs. I a més, es treballen intercanvis d'experiències amb esportistes amb discapacitat física i intel·lectual per conèixer la diversitat d'afrontament davant de reptes esportius.

j) Música: Dins de diverses unitats didàctiques, sobretot a les unitats didàctiques referides a la història de la música, l'alumnat, de tots els nivells, busca i redacta un petit treball sobre dones compositores, intèrprets, etc, ja que en cap llibre de text es fa referència a compositores ni intèrprets dones.

Durant la setmana de la dona, es duen a terme dues activitats:

- 1.- Col·laboració amb el grup de biblioteca: es va posar a la porta de l'aula informació sobre una dona rellevant al món de la música. En aquest cas, van ser diverses.
- 2.- Es va dur a terme un concurs en què l'alumnat havia de realitzar una caricatura, dibuix... d'una dona música i a més redactar-ne informació.

Per al proper curs s'està preparant el projecte MÚSICA I DONES.

k) Informàtica: Des del departament considerem molt positiu fomentar l'equilibri en el tractament del gènere al nostre camp, la informàtica. Per això, proposem:

- Participació al projecte “Vull ser enginyera”, organitzat per la Universitat d'Alacant i IMIO, Institut de la Dona i Igualtat d'Oportunitats amb el Ministeri de la Presidència. Aquest projecte s'adreça a l'alumnat de 1r i 2n de l'ESO i molt especialment a les alumnes. L'objectiu és apropar els estudis d'enginyeria prioritàriament a les alumnes d'aquests cursos de l'ESO.

- Homenatge el Dia de la Dona treballadora a aquelles dones que han transcendit al camp de la informàtica: Ada Byron, Margaret Hamilton, Jude Milhon, Evelyn Berezin, Lynn Conway, Frances Allen, Grace Murray, entre d'altres. Dirigit a tots els nivells.

- Incloure en el context de la programació les primeres referents femenines “Top Secret Rosies”. Dirigit a 2n i 3r ESO.

- Anàlisi i estudi sobre la situació actual de les dones a l'enginyeria universitària, prestant especial atenció a l'enginyeria informàtica i les diferents branques. Font: Institut de la Dona i per a la Igualtat d'Oportunitats (Ministeri de la Presidència, Relacions amb les Corts i Igualtat). Aquesta proposta s'adreça a l'alumnat de 4t ESO i de Batxillerat.

l) Matemàtiques: Els textos de les editorials estan compensats en el llenguatge igualitari i inclusiu. Es nota un esforç pel plantejament dels problemes en aquest àmbit.

La figura femenina que forma part dels treballs de recerca de l'alumnat és Hipàtia d'Alexandria.

m) Francés: Es treballa l'aportació de la dona dins l'àmbit de la francofònia en diferents àrees de la vida com la ciència, la política, l'economia i les arts (literatura, moda, pintura, dansa):

1. Continguts relacionats amb dones a la francofonia:

Contactes amb el Ministère de l'Europe et des Affaires Étrangères per obtenir informació i accés a pàgines web per a:

1.1. Exposicions: Mostra « Dones de la Francofonia »

1.2. Notícies: ONU Dones i Organització Internacional de la Francofonia.

1.3. Novetats: El primer fòrum mundial des femmes francophones.

1.4. Celebracions. <https://www.guineaecuatorialpress.com/noticia.php?id=14133>

1.5. Accés a les pàgines de la UNESCO

http://www.unesco.org/new/es/media-services/single-view/news/francophone_women_address_girls_education_issues/

1.6. Textos i enllaços

<https://books.google.es/books?id=VcokBQAAQBAJ&pg=PA43&lpg=PA43&dq=continguts+relacionats+amb+la+dona+a+la+francofon%C3%ADa&source=bl&ots=oIhGmjCq5&sig=ACfU>

2. Treball de l'alumnat

Amb les eines que se'ls proporcionen, els alumnes treballen en l'elaboració de power points, infografies i treballs ABP.

3. Visualització de pel·lícules en francès: Ex: “Els suffragettes”

4. Escolta de cançons

https://www.youtube.com/watch?v=eFMaOZVER84&list=PLtPcbom9EcYLi1GVKk0vZ8_nVK_Ke-A82

n) Filosofia: El llenguatge que es fa servir és no sexista (es doblega el gènere o s'utilitza un llenguatge no marcat). Amb relació als continguts de les matèries del departament i per raons òbvies, a la majoria de les teories explicades anteriors al s. XX els autors són homes i el que es fa és, sempre contextualitzat, identificar la misogínia implícita o explícita. A la filosofia dels s. XX i XXI ja no tenim el problema i, depenent de la qüestió tractada, s'escull l'especialista pertinent. Un dels fils conductors que es practica a l'aula és el concepte del dret i, per tant, el d'igualtat, amb la qual cosa els col·lectius menyspreats, subordinats, reprimits i violentats al llarg de la història d'Occident, hi són sempre presents. D'altra banda, la història del feminisme occidental i les reivindicacions actuals dels diferents corrents que el formen, sempre s'expliciten a classe. A l'optativa de psicologia es treballen també aquestes qüestions.

o) Anglès: No se n'han apreciat desigualtats de gènere. S'utilitzen lectures i textos d'aula per treballar transversalment aquests temes. Les editorials són curoses amb aquests fets.

p) Física i química: S'aprecia que els llibres de text tenen cura de les seves fotografies i textos quant a la manifestació de la dona en aquesta àrea científica. S'observa que els llibres de text de batxiller són de més qualitat en aquests temes. Detall a tenir en compte són les fotos en què apareixen científics amb les seves dones, cosa que genera debat a l'aula sobre la importància de la dona en la ciència, com se l'ha tractat i el canvi actualment.

A la F i Q de l'ESO es proposa a l'alumnat a cada curs una activitat: Presentar a classe biografies de dones científiques per commemorar el Dia de la Dona (8 de març) i la Nena Científica (Dia 11 de Febrer).

També en aquest curs hem participat a l'acte de commemoració del dia de la dona (8 de març) que va fer l'Ajuntament del Pinós. Algunes alumnes de 2n i 3r d'ESO van elaborar i presentar una banderola, per posar-la als balcons de la plaça de l'Ajuntament, la qual feia referència al paper de la dona a la ciència.

q) Biologia: A les programacions didàctiques del departament de biologia es fa referència al paper rellevant de la dona científica a través de diferents activitats com són:

1. Visualització del documental de Jane Goodall i elaboració d'un treball.

2. Activitats inicials d'unitats didàctiques en què es refereix Margarita Salas, Rossalin Franklin i Lynn Margulis entre d'altres.
3. Proposta de treballs de recerca sobre dones científiques de la història.

r) Religió: La presència de la dona a la programació es treballa des de:

1. Testimonis i reconeixements de dones tant de vida consagrada com de vida laica, implicades en la tasca social de l'Església, des de les ONG de l'Església, Mans Unides.
2. Lectures i anàlisi de textos d'algunes dones que han tingut i tenen una rellevància molt especial a l'Església i que fins i tot han estat nomenades Santes i doctores de l'Església.

s) EPV: Els textos de les editorials no es fan servir perquè no respecten l'ús d'un llenguatge d'igualtat genèrica. A més, a 1r de l'ESO, quan es dona el còmic, sí que apareixen heroïnes als seus dibuixos i il·lustracions però estan massa sexualitzades per a aquesta edat, per la qual cosa el departament busca altres materials.

6.2. Accions de prevenció de la violència de gènere:

- Tutories i tallers dedicats a la prevenció de la violència, sobretot en els nivells de secundària.
- Xerrades per a la prevenció de la violència de gènere, adreçades a l'alumnat de 2n d'ESO, en col·laboració amb la Creu Roja de Pinoso.
- Activitats de sensibilització sobre la violència de gènere fetes pel grup de biblioteca del centre.

6.3. Accions de promoció de la diversitat sexual, familiar i identitat de gènere

- Accions de sensibilització

El centre adoptarà i inclourà a la PGA accions de sensibilització i informació adreçades al conjunt de la comunitat educativa que assegurin el respecte a la diversitat d'anatomies sexuals i reproductives i a la identitat de gènere.

- Accions de formació

El coordinador/a de formació, en col·laboració amb el coordinador o la coordinadora d'igualtat i convivència, organitzarà activitats formatives que aborden qüestions relatives al desenvolupament sexual diferent, la identitat de gènere, la diversitat LGTBI i l'educació afectivosexual, perquè s'incloguin a els plans d'estudi i programacions, de manera que el centre educatiu es converteixi en un espai que garanteixi la igualtat i la diversitat, confortable i lliure de discriminació o violència. En aquesta formació els continguts han d'estar avalats per experts en la matèria i s'evitarà, en tot cas, pseudoformació basada en mites, supersticions o estereotips. Es podran organitzar ponències, xerrades o tallers:

–En col·laboració amb l'AFA, per a pares, mares i familiars, en horari extraescolar i adreçats a tota la comunitat educativa.

–Incloues al Programa de formació anual en centres, per al professorat.

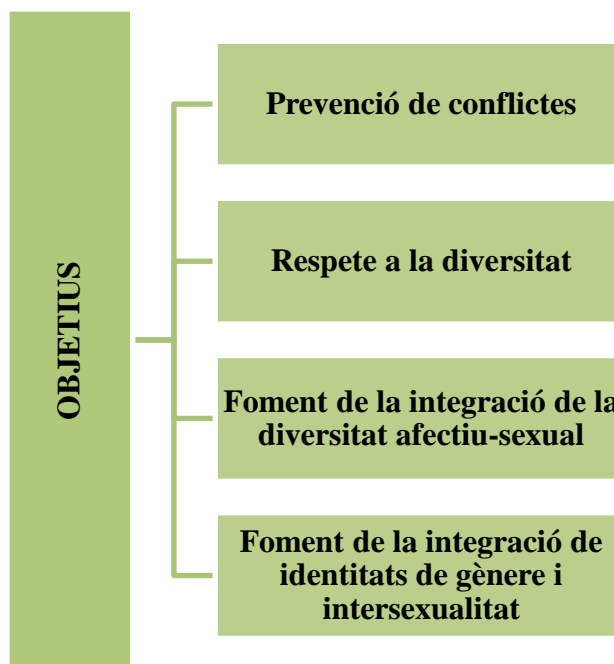
–A l'àmbit del Pla d'Acció Tutorial i del Pla d'Atenció a la Diversitat i Inclusió Educativa (PADIE):

–S'hi incorporarà un programa d'educació afectiva i sexual, progressiu i adaptat al currículum vigent de les diferents etapes educatives reglades.

–Pel que fa a la identitat de gènere, es tindrà present a qualsevol activitat acadèmica i extraescolar del centre. Per al desenvolupament de les actuacions de sensibilització, formació i acompanyament de l'alumnat trans i intersexual, el centre educatiu comptarà amb el suport i l'assessorament dels CEFIRE, el Servei Psicopedagògic Escolar, els departaments d'orientació, els gabinets psicopedagògics municipals i els col·lectius LGTBI més representatius i registrats legalment. Pel que fa al professorat, la formació i la formació docent és imprescindible perquè es tradueixi en actituds de respecte i atenció a les diferències individuals.

7. ACCIONS ORIENTADES A LA SENSIBILITZACIÓ, INFORMACIÓ I PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA POSITIVA PER ACONSEGUIR UN CLIMA EDUCATIU ADEQUAT AL CENTRE

Aquestes actuacions tenen caràcter preventiu i estan adreçades a tota la comunitat educativa.

7.1. Organització horària i espacial

L'horari de l'alumnat de Primer Cicle és de 8.00 h. a 14:10 h

L'horari de Segon Cicle i Batxillerat comença també a les 8.00 h, si bé Segon Cicle surt dos dies a les 15.05 h. i Batxillerat dos o tres dies, en funció de les optatives escollides.

Al llarg de la jornada escolar hi ha dos períodes de descans de 20':

de 10.45 h. a 11.05 h, i de 13.50 h. a 14.10 h.

Les aules són específiques de cada matèria: Castellà, Biologia, Matemàtiques, Anglès, Francès, Clàssiques, Tecnologia, Física i Química, Valencià, Història, Música, EPV,

Filosofia, Religió. D'aquesta manera, el professorat pot tenir el material necessari a les aules per treballar amb l'alumne.

Això implica, d'altra banda, que és l'alumnat el que ha de canviar cada període lectiu d'aula. Per això disposem d'un sistema de megafonia on per indicar el final de l'hora de classe i el canvi a una altra sona una cançó durant 4'. Les cançons i composicions musicals han estat seleccionades pel mateix alumnat sota la supervisió de la cap del Departament de Música, que n'és la coordinadora, i sempre sota el criteri del respecte a la igualtat.

El canvi d'aula per part de l'alumnat assegura no només un millor estat físic i de manteniment de les mateixes sinó també del propi material de l'alumnat, ja que així els nostres alumnes mai no es queden sols en una aula a l'espera de l'arribada del següent professor.

El centre també compta amb un laboratori de Biologia i Geologia, dos laboratoris de Física i Química, dos tallers de Tecnologia, una aula de Música amb instrumental, dues aules d'EPV, dues aules d'Informàtica, un gimnàs i dues pistes exteriors.

El professorat de cada matèria també disposa del seu propi departament.

A la planta baixa del centre hi ha Consergeria, Biblioteca, Secretaria, Sala de Professors, Saló d'Actes i Despatxos de Direcció, Prefectura d'Estudis i Departament d'Orientació.

El centre compta també amb una cantina a la qual l'alumnat pot anar en els períodes de descans.

Per falta d'espai no comptem amb un lloc específic destinat a les entrevistes entre pares i mares i professorat. A aquest efecte s'utilitza la sala contigua al despatx de Prefectura d'Estudis, la Biblioteca o els Departaments.

7.2. Activitats extraescolars

Dins de les activitats extraescolars tenen especial rellevància les relacionades amb la millora del clima de convivència al centre i les realitzades a les tutories amb la mateixa finalitat. Segons el RRI del centre, quan es facin eixides extraescolars no podrà acudir cap alumne o alumna que tinga parts de disciplina. L'alumnat participant haurà de ser informat prèviament de les normes bàsiques que ha de complir, com ara fer sempre cas a les indicacions del professor o professora, no separar-se del grup, no cridar ni aixecar en excés la veu i respectar monitors o guies externs .

7.3. Tutories individualitzades

Tots els tutors i tutores disposen d'una hora setmanal d'atenció individualitzada de tutoria. Tant pares i mares com l'alumnat mateix coneixeran des de l'inici de curs l'hora d'atenció individualitzada del tutor/a. Al nostre centre aquesta hora no només es fa servir per a qüestions acadèmiques sinó que també està dedicada a la resolució de conflictes i a la mediació.

7.4. El diàleg com a model de la prevenció de conflictes

Considerem el diàleg com la base de la prevenció dels conflictes. Es pot i s'ha d'aplicar a totes les actuacions educatives, no només a nivell de conducta, a la resolució de conflictes, sinó també pel que fa al currículum.

- Currículum: S'inclouen dins del currículum escolar aspectes per millorar la convivència i afavorir un bon clima per a l'aprenentatge:

- Treball cooperatiu a 1r d'ESO.
- Treball en grup.
- Debats i presa de decisions: són activitats que faciliten la convivència i el respecte a l'opinió de l'altre.
- Alumne-a cotutor-a: alumnat que ajuda altres companys o companyes amb més necessitats tant en l'àmbit acadèmic com social, i dins i fora de l'aula.

- Tertúlies dialògiques literàries: l'alumnat es reuneix periòdicament al voltant d'un llibre per reflexionar-hi i dialogar-hi. És un DIÀLEG IGUALITARI on totes les opinions s'han de respectar per igual i no s'accepta que ningú no vulga imposar la seua com a vàlida. Es basa en la IGUALTAT DE DIFERÈNCIES, és a dir, totes les persones de les tertúlies són iguals i diferents. Un dels principis més importants i respectats pels membres de la tertúlia és la igualtat de les persones i això comporta el dret de tothom de viure de manera diferent. Significa respectar totes les diferències igual. Al nostre centre els Departaments de Llengua i Literatura Castellana i Llengua i Literatura Valenciana han posat en marxa aquesta pràctica, viscudes amb gran emoció i sentiment per part de l'alumnat.

7.5. Optativitat

L'oferta d'optatives al centre s'ha d'adaptar a les necessitats dels alumnes i les alumnes i fomentar el desenvolupament dels valors com el respecte a les diferències, la pau, el treball en equip i el desenvolupament de la tolerància i les habilitats socials.

El centre intenta complaure tot l'alumnat en l'elecció de les seues optatives. L'objectiu és que cada curs escolar es trobe feliç en les matèries que cursen, maximitzant les triades per ells.

7.6. Increment de grups extra a cadascun dels nivells de secundària.

Des de la CO.CO.PE. es va aprovar la creació d'un grup extra per nivell a cadascun dels nivells de secundària, dedicant-hi el nombre d'hores necessàries dins de les concedides al Pla d'Actuació per a la Millora

7.7. Programa de suport a les hores de pati

Durant els patis s'intentarà que hi haja, com a mínim, vuit professors o professores de guàrdia.

La seua distribució serà la següent:

- Vigilància a la zona de les pistes.
- Vigilància a la zona al costat del gimnàs.
- Vigilància a la part alta del pati.
- Vigilància a la porta principal i als banys de planta baixa.
- Vigilància i buidatge d'escales laterals i posterior reforç de pati.
- Vigilància i buidatge de primera planta i banys d'aquesta planta.
- Vigilància i buidatge de segona planta i posterior reforç de pati.
- Guàrdia de biblioteca.

Si succeeix qualsevol tipus de conducta disruptiva intervindran perquè cesse immediatament. Si es considera que es tracta d'un fet greu ho comunicaran immediatament a l'Equip Directiu que valorarà la intervenció més adequada.

Durant el segon pati s'organitzaran els anomenats "clubs de pati", l'objectiu dels quals és fomentar la convivència de patis i la socialització de l'alumnat. A càrrec d'aquests

clubs hi ha professorat del centre, que pot coincidir o no amb el professorat de guàrdia i que els preparen i dirigeixen de manera voluntària. Aquests clubs són:

- Lliga esportiva de pati.
- Jocs de taula.
- Tertúlies literàries.
- Arts plàstiques.
- Ajuda a l'estudi.
- Música.
- Mediació i resolució de conflictes.

7.8. Activitats organitzades pel grup de Biblioteca

El grup encarregat de la Biblioteca del centre organitza activitats molt variades i directament relacionades amb dies en què es commemora algun fet concret:

9 d'octubre: Sant Dionís, dia dels enamorats valencians. Aquesta tradició es remunta al s. XVIII. Avui dia encara els enamorats es regalen massapans embolicats amb mocadors. Al nostre centre es realitza un taller de massapà a la biblioteca i un taller de cors amb què es realitzarà un mural per ser exposat als passadissos del centre. A més de donar a conèixer les tradicions valencianes, l'objectiu també és fomentar l'educació en valors.

31 d'octubre: Dia de les animetes. Els grups de 1r i 2n d'ESO elaboren relats de terror en castellà i en valencià. Els seleccionats es llegeixen a la biblioteca. El grup d'arts escèniques també posa en escena una representació teatral relacionada amb aquest dia. L'objectiu d'aquesta activitat és desenvolupar la competència lingüística de l'alumnat, la diversió i la creativitat.

Nadal: es realitza un concurs de targetes nadalenques que tenen com a objectiu fomentar l'educació en valors i la creativitat.

30 de gener: "Bústia per a la pau". Cada alumne/a escriu una carta amb un missatge de disculpa cap a algun company/a amb qui hagi tingut algun problema. Són missatges de reflexió i reconciliació.

L'objectiu és treballar el tema de la pau de manera propera, la importància d'un bon clima al centre, la companyonia, la solidaritat, el respecte, l'empatia i la importància de demanar perdó.

8 de març: “Dia internacional de la dona”. Aquest dia es realitzen diverses activitats a través de tutoria reflectides al PAT.

Mercadet del llibre: Setmana del Llibre (coincidint amb el Dia del Llibre: 23 d'abril): Al llarg d'aquesta setmana es fa a la biblioteca un intercanvi de llibres. Hi participen alumnat, professorat i famílies, i és una activitat que presenta diferents objectius, com ara fomentar l'hàbit i el gust per la lectura, dinamitzar la biblioteca i potenciar-ne l'ús amb espais d'aprenentatge diferents, on tota la comunitat educativa estigui implicada. Com funciona? Al llarg de les setmanes anteriors qualsevol persona que formi part de la comunitat educativa pot portar llibres a la biblioteca del nostre centre, i se li lliuren tants bons com llibres porta, els quals podrà intercanviar la Setmana del Llibre per altres llibres que s'ofereixen al nostre mercat ambulant particular.

7.9. Activitats organitzades per la Coordinació d'Igualtat i Convivència

DIA DE LA SOLIDARITAT I CONVIVÈNCIA 100%

(Durant el mes de desembre)

Objectius:

- a) Fomentar la convivència entre l'alumnat del centre.
- b) Treballar i transmetre el valor de la solidaritat entre la comunitat educativa.
- c) Aprendre i responsabilitzar l'alumnat organitzador de la coordinació i el funcionament de tasques.
- d) Integrar tots els membres de la comunitat educativa: pares i mares, alumnat i professorat.

Activitats:

- a) Activitats esportives: cursa d'obstacles, Masterclass de ball i competicions de futbol.

- b) Activitats culturals: taller de cuina (gofres, creps, ...), taller de polseres, Escape Room, Gymkana de dibuix).

ACTIVITATS D'IGUALTAT:

Objectius:

- a) Fer conscients dels estereotips de gènere a l'alumnat i la comunitat educativa (llenguatge sexista, tracte condicionat al sexe, possibles actituds sexistes).
- b) Parar atenció a les possibles actituds sexistes que puguin aparèixer a les participacions a classe.
- c) Reflexionar sobre els drets laborals i la bretxa salarial entre homes i dones.

Activitats:

a) 25 de novembre:

– Cinefòrum:

- Visionat de la pel·lícula La bicicleta verda, adreçada a l'alumnat de 1r i 2n d'ESO, amb activitats de reflexió sobre la pel·lícula en hores de tutoria.
- Visionat de la pel·lícula Persèpolis i reflexió grupal. Dirigit a l'alumnat de 1r de Batxillerat.

- **Història de Pepe i Pepa:** activitat adreçada a l'alumnat de 3r, 4t i 1r de Bahillerat amb l'objectiu de reflexionar sobre actituds diàries relacionades amb els micromasclismes.

- **Representació** durant el segon pati a càrrec de l'alumnat de 4t d'ESO per donar a conèixer el nombre de dones mortes com a conseqüència de la violència de gènere.

- **Xerrades informatives** per part de l'alumnat de 4t d'ESO, adreçades a l'alumnat de 2n d'ESO, sobre el tema proposat cada curs i on va personal extern per transmetre les seves experiències.

– **Activitats de tutoria: Per què el maquillatge s'associa exclusivament a la dona?**

- Primer cicle: Lectura i reflexió de l'article “El meu fill es pinta les ungles, i què?”
- Segon cicle: Lectura i anàlisi del reportatge “El maquillatge al llarg de la història”

7.10. Suport al procés d'ensenyament-aprenentatge per part del Departament d'Orientació.

Els objectius que es persegueixen són:

- Participar a la Comissió de Coordinació Pedagògica assessorant, especialment, en aspectes psicopedagògics i metodològics del seguiment, avaluació i/o revisió del Projecte Educatiu de Centre i el Projecte Curricular d'Etapa.
  - Elaborar i revisar aspectes del desenvolupament curricular que competeixen específicament al Departament d'Orientació.
    - Concretar les mesures d'inclusió educativa.
    - Crear procediments per a l'elaboració, el seguiment i l'avaluació de les Adaptacions Curriculars Individuals Significatives.
      - Organitzar recursos personals i materials per a alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu
        - Elaborar el Pla d'acció tutorial.
        - Instaurar i coordinar programes d'orientació acadèmica i professional.
        - Assessorar el professorat del centre en la prevenció i detecció de problemes d'aprenentatge i/o conducta, i en la planificació i la realització d'activitats educatives i adaptacions curriculars (significatives i no significatives) dirigides a l'alumnat que presenti aquests problemes.
          - Prevenir, detectar i tractar les dificultats d'aprenentatge de l'alumnat mitjançant diferents activitats:
            - Coordinació i assessorament a l'Avaluació Inicial dels diferents grups d'alumnes.
            - Intervenció i assessorament a les sessions d'avaluació i a les reunions d'equips educatius.
            - Coordinació del procés d'avaluació psicopedagògica dels alumnes que per diferents motius puguin necessitar-lo (suport, adaptacions curriculars i/o d'accés, alumnes proposats per al Programa de Millora de l'Aprenentatge i del Rendiment de 3r d'ESO , Programa de Reforç per a 4t d'ESO i Programa de Formació Professional Bàsica).
            - Assessorar i orientar els pares i les mares d'alumnes amb necessitats específiques de suport educatiu en els mètodes de treball més adequats i en les

pautes educatives a seguir. Oferir la informació oportuna sobre les mesures datenció a la diversitat que es consideri adequat adoptar.

- Orientar les famílies (individualment o col·lectivament) perquè assumeixin responsablement l'educació dels seus fills/es. Implicar-los a les activitats de reforç i suport a l'aprenentatge.
- Assessorar i informar les famílies sobre diferents aspectes del sistema educatiu.

8. PLANS I PROGRAMES QUE INFLUEIXEN EN LA CONVIVÈNCIA

8.1. Pla de Transició

El Pla de Transició recull totes les actuacions previstes a aquest efecte:

- Reunions periòdiques dels Equips Directius dels centres de Primària els alumnes dels quals estan adscrits al centre i l'Equip Directiu de l'IES.
- Reunions periòdiques dels tutors i tutores de 6è de Primària i tutors i tutores del primer cicle d'ESO, Departament d'Orientació, Coordinació de Secundària, Prefectura d'Estudis i caps o caps de Departament de les àrees instrumentals. Es tracta de traspasar informació de les característiques de l'alumnat (ACNEAE, ACIS; problemes de conducta, nivells de competència), incorporar-les al centre i preparar-ne la inserció el proper curs escolar. Aquestes reunions estan contemplades com a actuacions de diagnòstic per facilitar la detecció de casos de violència greu i ajudar a prevenir situacions d'assetjament, discriminació o exclusió per raons de sexe, orientació, identitat de gènere, raça o religió.
- Pla d'acollida per a l'alumnat de 6è de Primària: venen un dia al centre amb els seus tutors i tutores per conèixer-ne les dependències. Alumnes i alumnes de secundària preparen activitats com “Química divertida” o audicions musicals.
- Reunió entre els coordinadors de lequip TEI i els tutors i tutores de 6è d'Educació Primària per conèixer les habilitats socials de cada nen i nena. L'objectiu és poder

organitzar millor els aparellaments amb l'alumnat del nostre centre amb vista al curs següent.

- Reunions amb les famílies dels futurs alumnes perquè també coneguen per endavant les instal·lacions i les normes de funcionament del centre i les qüestions més rellevants de la nova etapa educativa dels seus fills/es. La primera d'aquestes reunions sol ser a finals del mes de maig i la segona al mes d'octubre. Posteriorment hi ha reunions tots els finals de trimestre.

- Reunió d'inici de curs amb pares i mares de 1r d'ESO per explicar la participació dels seus fills/es al programa TEI: justificació, en què consisteix, resolució de dubtes.

- Reunions del Departament d'Orientació, durant el mes de juliol, amb l'alumnat NEAE i amb les seves famílies, per conèixer millor les necessitats d'aquest alumnat i poder prevenir una incorporació més còmoda a l'IES, i, per altra banda, relaxar nivells d'ansietat de les famílies.

- Reunions entre el Departament d'Orientació i el gabinet psicopedagògic municipal per traspassar informació sobre els casos d'alumnat NEAE i les seues necessitats. El que es vol és aconseguir una bona incorporació a l'IES, en un ambient de respecte i igualtat.

- Reunions inicials per informar els equips docents de cada grup dels casos més rellevants durant els primers dies del mes de setembre, abans de la incorporació de l'alumnat al centre.

8.2. Pla d'acció tutorial

Des del pla d'acció tutorial es treballa amb les famílies, l'equip docent i l'alumnat per resoldre qualsevol tipus de dificultat (tant acadèmica com d'inserció socioafectiva a l'entorn escolar), i per detectar els casos de necessitats educatives especials.

A les reunions de tutors i tutores amb el Departament d'Orientació no només es determinen les activitats de tutoria sinó que també es valoren els casos de l'alumnat especialment conflictiu a nivell conductual i a través de la tutoria es treballa amb aquest alumnat i amb el grup per minimitzar conductes disruptives.

Així mateix, des de les tutories, en coordinació amb el Departament d'Orientació i la Prefectura d'Estudis, s'assessora l'alumnat i les famílies en la resolució de problemàtiques tant escolars com del futur acadèmic i/o professional, col·laborant en l'elaboració del consell orientador al terme de cada curs escolar.

A partir del DECRET 30/2014, de 14 de febrer, del Consell, es regula la declaració de Compromís Família-Tutor entre les famílies o els representants legals de l'alumnat i els centres educatius de la Comunitat Valenciana. Aquest compromís permet plantejar objectius mutus i concrets entre família i escola que beneficiïn aspectes de l'educació de l'alumnat en temes com la millora dels resultats acadèmics, de l'actitud envers l'aprenentatge, de l'adquisició de valors com el respecte i l'esforç, així com de l'assumpció de les responsabilitats.

Les famílies poden assolir amb els centres docents, en concret amb els tutors o tutores dels seus fills i filles, una declaració de Compromís Família-Tutor la finalitat del qual sigui fixar objectius i expectatives de millora per als seus fills que afavorisca el seu rendiment escolar, el seu comportament, la seua actitud cap a l'estudi i cap a les persones, el respecte per les normes de casa i del centre docent, així com l'assumpció responsable de les conseqüències derivades dels mateixos actes.

8.3. Tutoria Entre Iguals: TEI

El programa TEI s'implanta al nostre centre durant el curs 2018-2019, prèvia formació del professorat durant el curs 2017-2018. El principal objectiu del programa TEI és la prevenció de l'assetjament escolar. Això no obstant, els baixos índexs que hi ha al nostre centre en relació amb aquest assetjament han propiciat que aquest programa també adquireixi un caràcter d'acompanyament de l'alumnat que arriba per primera vegada al centre. Els alumnes i les alumnes de 1r d'ESO tenen un tutor o tutora de 3r d'ESO. El

programa és obligatori per a l'alumnat de 1r d'ESO i voluntari per al de 3r d'ESO. Aquests darrers s'han format en sessions prèvies dins de la seva hora de tutoria.

La informació i el suport dirigits a l'alumnat de 1r d'ESO és fonamental perquè sàpiguen com actuar davant de situacions conflictives mitjançant la resolució pacífica dels problemes, comptant amb l'ajut d'un altre alumne/a-tutor/a de més edat que serà sempre un referent igual que ells a qui podran acudir per resoldre els seus problemes.

Entre l'alumnat es crea una unió socioafectiva que es mantindrà més enllà de l'any oficial en què actuen tutor/a i tutoritzat/da.

Les activitats proposades al llarg del curs són:

Primer trimestre:

- Informació i sensibilització.
- Formació de tutors i tutores de 3r d'ESO.
- Lliurament del carnet de tutor o tutora.
- Ceremonia de presentació de parelles/equips.
- Activitat de cohesió de parelles/equips (Esmorzar TEI)
- Sessions de tutoria.
- Avaluació i formació continuada.

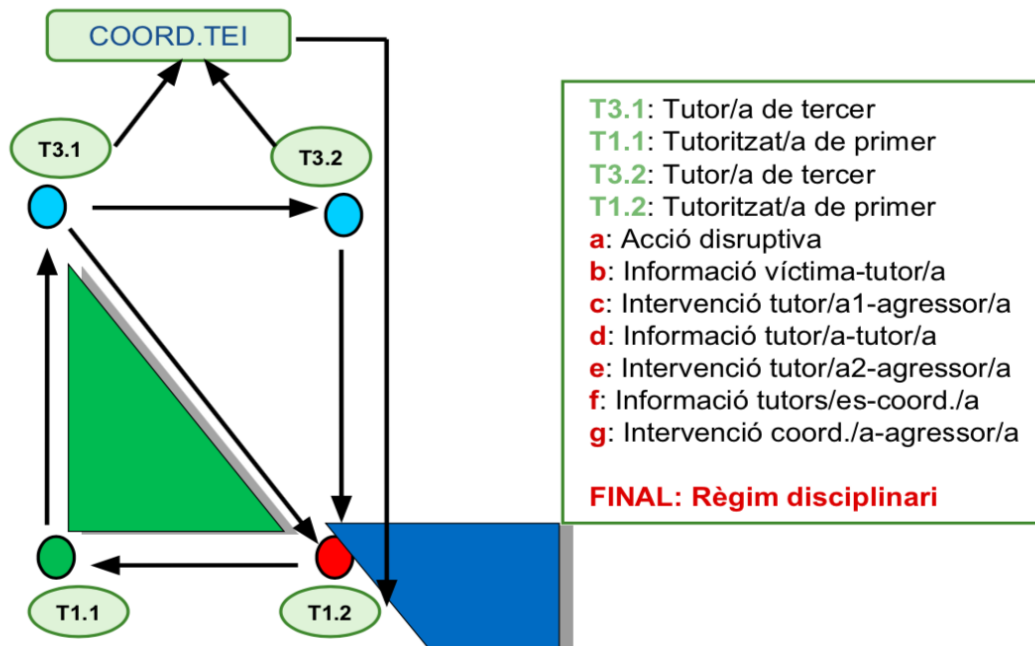
Segon Trimestre:

- Activitat de cohesió de parelles/equips (Gymkana)
- Sessions de tutoria.
- Avaluació i formació continuada.

Tercer trimestre:

- Activitat de cohesió parelles/equips (Excursió)
- Sessions de tutoria.
- Avaluació i formació continuada.
- Reconeixement i entrega de diploma als tutors/es.

Protocol d'actuació TEI en cas d'agressió física o verbal

L'agressió física o verbal cap a algun alumne/a del primer curs de l'ESO implica activar el protocol TEI (figura 1) a partir de la intervenció del tutor/a TEI. Aquesta intervenció contempla tres nivells progressius d'actuació, si bé, en funció del nivell de l'agressió, poden no ser consecutius i que directament requereixi l'activació del tercer dels nivells.

Nivell 1 d'intervenció:

Si un alumne/a del primer curs de l'ESO rep una agressió física o verbal d'un company/a del mateix nivell, ho ha de comunicar en primer lloc al tutor/a TEI, que, alhora, haurà de dirigir-se cap a l'alumne que ha causat l'agressió per tal de demanar la informació necessària, reflexionar-hi, remarcar que no es pot tornar a produir i buscar una reparació. Alhora, el tutor/a de tercer entrarà en contacte amb el tutor o tutora de l'alumne/a agressor per informar-lo d'allò ocorregut entre els seus tutoritzats respectius i, així, que també aquest/a pugui reflexionar amb el/la tutoritzat/a. La mateixa situació és procedent quan l'agressora procedisca de cursos superiors al del seu tutoritzat.

Nivell 2 d'intervenció:

Si un cop complet el pas anterior, la situació persisteix el tutor TEI de l'alumne/a que ha rebut l'agressió, juntament amb el tutor de l'agressor/a, hauran de notificar al Coordinador o Coordinador TEI la situació perquè aquest/a intervinga.

Nivell 3 d'intervenció:

Esgotades les dues vies anteriors si la situació no ha pogut ser resolta ni pels tutors/es TEI ni pel Coordinador o Coordinadora TEI la situació generada serà comunicat a Prefectura d'Estudis qui obrirà el procés oportú.

Aquest protocol serà explicat i assajat amb l'alumnat del programa TEI

9. CONTEXTUALITZACIÓ DELS PROTOCOLS D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA

Afortunadament el nostre institut es caracteritza per ser un centre tranquil. Diverses raons hi contribueixen:

- El més important és el propi caràcter de l'alumnat, que, per viure en un poble petit, no només conviu a dins sinó també fora del centre i això propicia un coneixement més gran de les seves aficions i dels seus interessos. Les discrepàncies es produeixen en un percentatge reduït de casos i gairebé sempre es resolen satisfactòriament.
- Les famílies, bé a nivell particular, bé a través dels seus representants al Consell Escolar, també es preocupen molt per la convivència i la conflictivitat al centre. En aquest sentit, la seva implicació és important i molt valorada i contribueixen a la resolució dels conflictes educant els seus fills i filles cap al respecte als altres.
- El professorat està cada vegada més conscienciat de la necessitat de formar-se en mediació i en programes de resolució de conflictes. Per aquest motiu ja es va realitzar al nostre centre la formació del programa TEI.

Són molt pocs els casos en què s'engega el protocol pertinent en cas d'agressions. Normalment aquests casos se solen resoldre amb l'aplicació de mesures disciplinàries del Decret 39/2008. A l'últim curs, i de forma molt puntual, es va recórrer a l'actuació del PREVI.

Fins ara només tenim registrat un cas en què haja calgut posar en marxa el Protocol de maltractaments a menors. El resultat va ser totalment satisfactori.

10. RRI: MESURES DE CORRECCIÓ DAVANT QUAALSEVOL CONDUCTA DISRUPTIVA I INADEQUADA CONTRA LA IGUALTAT DE GÈNERE I LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE

10.1. Normes de convivència i funcionament intern del centre

A l'RRI del centre es troben les normes de convivència i funcionament intern que es donen a conèixer tant a l'alumnat com al professorat al principi de curs. Són les següents:

10.1.1. Entrada, permanència i sortida del centre

1. Com a norma general, l'alumnat romandrà al Centre segons l'horari establert a la Programació General Anual (PGA).

2. Les classes comencen a les 8:00 h. Quan un alumne o alumna arribi després de les 8.10 h. podrà pujar a l'aula si porta el justificant corresponent. En cas contrari romandrà amb un professor o professora de guàrdia fins a la classe següent. Es portarà un control dels alumnes que arriben amb retard, i es telefonarà als pares en cas de reincidència.

3. A causa del caràcter obligatori de l'ESO, els alumnes i les alumnes d'aquesta etapa no podran abandonar el Centre durant la jornada escolar. En cas que hi haja una causa justificada per a l'eixida, seran els pares i mares o tutors legals els que es desplacen al Centre per recollir l'alumne o alumna. A la consergeria hi ha un registre de recollida de l'alumnat durant l'horari lectiu.

El mateix procediment s'emprarà en cas que un alumne o alumna es trobe indisposat o patisca alguna malaltia o accident, excepte en cas d'urgència que s'avisarà als serveis mèdics i als familiars.

4. Els alumnes i les alumnes de batxillerat, encara que el caràcter del seu ensenyament no és obligatori sinó voluntari, com a norma general s'acolliran al que disposen els punts 1 i 2.

5. L'alumnat major d'edat podrà abandonar el Centre a qualsevol hora, sempre per causa justificada. Per això es podrà demanar per part de Direcció o Prefectura d'Estudis, si s'estima necessari, el justificant corresponent (de visita al metge, etc.).

6. Els pares i mares o tutors legals dels alumnes i les alumnes de 3r i 4t d'ESO, batxillerat i FPB podran autoritzar els seus fills o filles a abandonar el Centre a última hora si falta el professorat corresponent. En aquesta autorització es recull que els pares i mares o tutors es fan responsables de qualsevol acte o circumstància que afecta l'alumne o alumna durant el període que romanguí fora del Centre.

7. Per eixir, en cas d'activitats extraescolars, cal la corresponent autorització dels pares i mares o tutors legals.

8. Les aules no estan assignades a grups concrets sinó a departaments didàctics, per la qual cosa l'alumnat canviarà d'aula a cada assignatura segons el seu horari.

9. Quan acabe una classe, l'alumnat es dirigirà a l'aula de la propera classe directament i sense pèrdua de temps, intentant que hi haja la màxima fluïdesa als passadissos.

10. El professorat tancarà l'aula en sortir-ne. Si comença un esplais, esperarà uns minuts perquè arribin alumnes a deixar els seus llibres i motxilles.

11. En els esplais, l'alumnat no es pot quedar a les aules ni als passadissos, amb l'excepció dels dies de pluja o una altra circumstància que així ho aconselle.

12. El passadís de la sala del professorat i despatxos queda restringit per a ús exclusiu de professors i professores i personal no docent.

13. Les eixides de l'aula a consergeria o un altre lloc han de ser controlades pel professorat que imparteix classes en aquell moment. Les sortides als lavabos han de limitar-se als esplais, excepte urgències.

14. Els alumnes que acabin un examen abans de finalitzar l'hora de classe han de romandre a l'aula.

15. L'assistència i estada a la cantina del Centre només està permesa als esplais. L'alumnat entrarà a la mateixa per la porta del pati, i quedarà prohibit l'accés pel passadís de la sala del professorat i despatxos.

16. Els alumnes i les alumnes que utilitzen el servei de transport estan sota la disciplina del Centre des del moment de pujar a l'autobús fins que tornen al lloc d'origen.

10.1.2 Control de faltes d'assistència i retards de l'alumnat

1. L'assistència a classe és obligatòria.
2. Les faltes d'assistència repercuteixen negativament en el rendiment acadèmic de l'alumnat.
3. El control diari de faltes d'assistència a classe, retards i amonestacions es durà a terme a través del mòdul docent 2 d'ITACA.
4. Els pares i mares podran consultar notes, faltes, retards, comportaments, avisos de tutors i tutores i activitats complementàries a través de la pàgina web per a famílies de la Conselleria d'Educació: <https://familia.edu.gva.es>
Usuari i contrasenya seran facilitades per la mateixa Conselleria d'Educació.
5. L'alumnat haurà de justificar les seves faltes d'assistència en el termini de 3 dies, bé a través de web-família, o bé ensenyant el justificant a cada professor o professora, i lliurant-ho al tutor o tutora posteriorment.
6. El tutor o tutora ha d'informar les famílies de les faltes d'assistència i incidències de l'alumnat. Sempre s'informa a través de web-família i, si es detecten faltes reiterades (per ex a la hora), s'ha de comunicar com més aviat millor als pares i mares (telefònicament o a través de correu en format paper).
7. En el cas d'activitats extraescolars s'ha de posar falta justificada als alumnes que participin en l'activitat. En cas de vaga cal posar falta a tot l'alumnat. Els pares o mares han de justificar als tutors o tutores aquesta falta.

10.1.3 Convivència

1. Tots els membres de la comunitat educativa, alumnat, personal no docent i professorat es dirigiran als altres guardant el respecte degut.
2. L'alumnat respectarà el dret a l'estudi dels seus companys i companyes.
3. Les discrepàncies s'han d'arreglar mitjançant diàleg i mai amb agressió verbal o física.

10.1.4 Hàbits de treball

1. L'alumnat participarà en totes les activitats, tant de classe com extraescolars, respectant sempre el dret a l'educació dels seus companys i companyes.
2. Els exercicis i treballs hauran de ser realitzats i lliurats en el moment oportú, i el material necessari per a la classe haurà de portar-se al Centre cada dia.
3. L'alumnat haurà de romandre a l'aula correctament, i no podrà sortir-ne sense el permís corresponent.
4. Com a norma general, el torn de paraula a classe ha de ser respectat.

10.1.5 Conservació de material i instal·lacions

Les diferents aules s'han de mantenir en bon estat. Qualsevol desperfecte ocasionat per l'alumnat es repararà i els costos els assumiran els responsables dels desperfectes.

Els materials dels membres de la comunitat educativa han de ser respectats.

10.1.6. Ús del telèfon mòbil i altres aparells electrònics

L'alumnat de 1r i 2n d'ESO no pot fer ús del mòbil al centre.

Per a l'alumnat de 3r i 4t d'ESO, batxillerat i FPB l'ús del telèfon mòbil o d'altres aparells electrònics només estarà permès al centre en activitats directament relacionades amb el procés d'ensenyament-aprenentatge.

Per tant, l'alumnat només pot fer ús del mòbil en hora lectiva, quan el professor o professora ho indiqui i amb finalitat estrictament acadèmica.

L'ús del mòbil al centre de forma aliena al procés d'ensenyament-aprenentatge se sancionarà de la manera següent:

- Si és la primera vegada que es retira serà retingut tres dies a Prefectura d'Estudis i els pares o mares han de venir a recollir-lo.
- Si és la segona vegada que es retira serà retingut sis dies a Prefectura d'Estudis i els pares o mares han de venir a recollir-lo.
- Si s'enregistren vídeos o imatges dins del centre, podrà ser motiu d'expedient disciplinari.

10.1.7 Introducció al centre de substàncies nocives per a la salut

Està prohibit el consum de tabac, alcohol i altres substàncies nocives per a la salut al Centre. La comissió daquesta infracció serà motiu d'expedient disciplinari.

10.1.8. Escala d'oportunitats

Al nostre centre, el protocol que cal seguir quan es produeixen conductes contràries a les normes de convivència rep el nom d'escala d'oportunitats.

ESCALA D'OPORTUNITATS

<p>AMONESTACIONS</p>	<p>1. Amonestació verbal 2. Amonestació a Itaca</p>	
<p>TEMPS DE REFLEXIÓ professorat – alumnat implicat</p>	<p>Mateix dia dels fets: - Després de classe - En algun dels dos patis.</p>	<p>- Ha de quedar registrat en un “model de reflexió”, amb la signatura de les dues parts. (Similar al registre de mediació). - Es lliura a Prefectura d'Estudis, on es tindrà una carpeta per a aquests registres. - S'informa la família.</p>
<p>PART D'INCIDÈNCIA</p>	<p>-Per incompliment de les normes de convivència. - Per acumulació d'amonestacions a Itaca.</p>	<p>-Es registra al model de part d'incidències. - S'informa la família: - S'envia original a casa o - Se cita la família i es lliura part en mà. - S'entrega còpia a la Prefectura. Conseqüències d'una part d'incidències: - No participació en activitats extraescolars. - Realització de tasques educatives: – Exposició de treballs relacionats amb els fets. - Neteja. – Reciclatge de residus. - Altres ... - Privació del temps d'esbarjo. - Assistència a algunes classes de batxillerat.</p>
	<p>Per acumulació de 5 partsen</p>	<p>- Ho valora la comissió de convivència.</p>

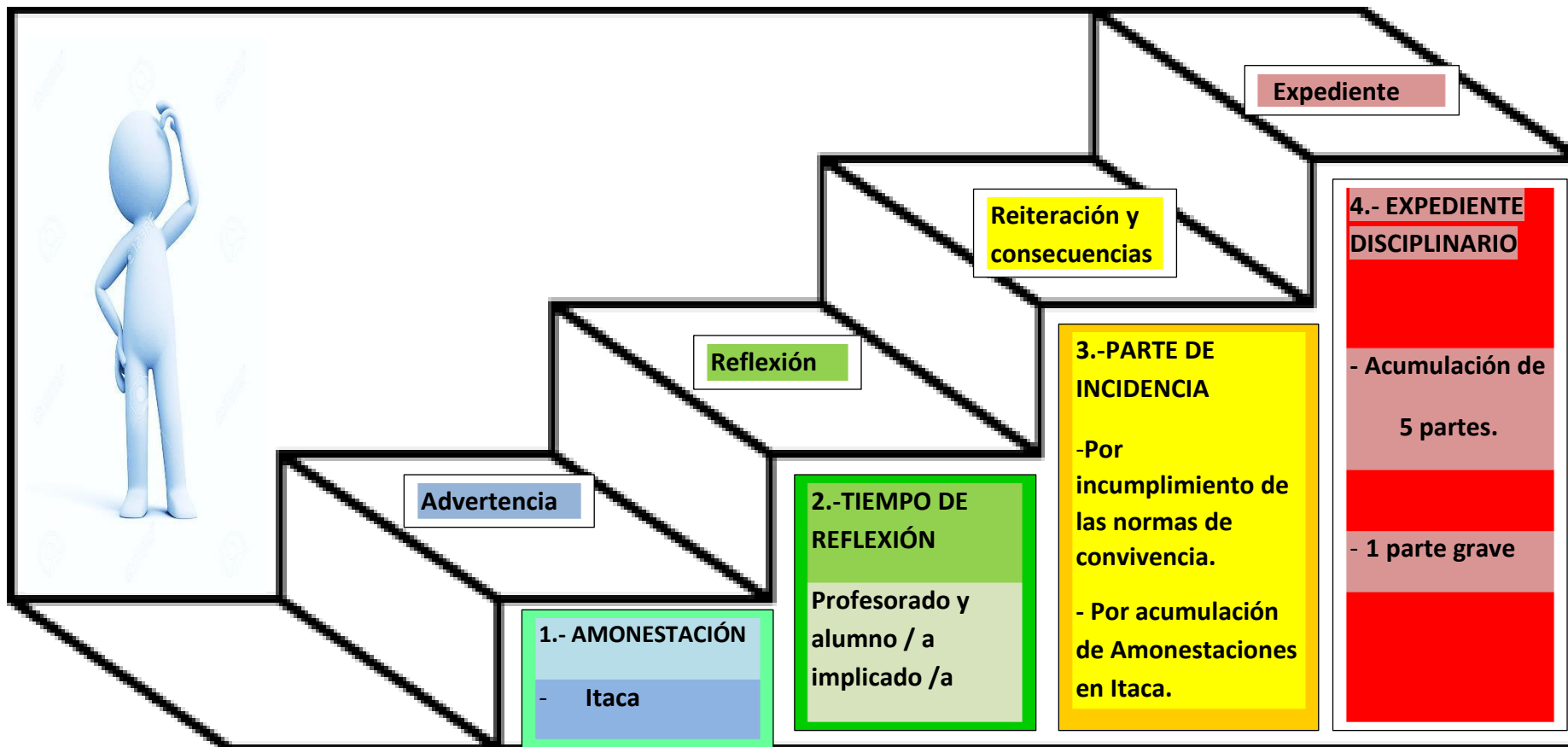

EXPEDIENT	<p>què s'incompleixin qualsevol dels Apartats de l'art 35 del Decret 39/2008 (conductes contràries a les normes de convivència).</p>	<p>- El tutor o tutora ha d'avisar la família després de l'acumulació de 3 parts, informant-los del risc d'un possible expedient.</p>
	<p>Expedient amb 1 part d'incidències quan s'incompleixi algun dels apartats de l'article 42 (conductes greument perjudicials per a la convivència al centre).</p>	<p>Ho valora Equip Directiu i professorat implicat o testimoni.</p> <p>S'informa la Comissió de Convivència del Consell Escolar.</p> <p>La Comissió de Convivència decideix si hi ha mesures cautelars.</p>

La difusió dirigida cap a famílies, alumnat i professorat es realitza a través de la següent infografia:

ESCALERA DE OPORTUNIDADES

11. PROCEDIMENT PER ARTICULAR LA COL·LABORACIÓ AMB ENTITATS I INSTITUCIONS DE L'ENTORN AL PLA D'IGUALTAT I CONVIVÈNCIA

11.1 Programació d'activitats

Al mes de setembre el centre celebra entrevistes amb entitats col·laboradores de la localitat i de l'entorn i amb la Regidoria d'Educació, Cultura i Joventut amb les quals programa activitats conjuntes. Aquest curs la planificació relacionada amb la igualtat i la convivència és la següent:

ACTIVITAT	ENTITAT COL·LABORADORA
“Tu i jo, iguals”	Serveis Socials de l'Ajuntament de Pinoso
Programa PEUS	Departament de Salut Pública d'Elda
Xerrada prevenció violència de gènere	Creu Roja de Pinós
Campionat de “Golbol”	Delegació ONZE d'Alacant
Xerrada sobre conductes addictives	Associació de Rehabilitats de Yecla
Ciberseguretat	Especialistes sobre Ciberseguretat de la Generalitat Valenciana

11.2 Aula d'Intervenció Socioeducativa

L'aula d'Intervenció Socioeducativa està coordinada per les regidories d'Educació i Serveis Socials de l'Excm. Ajuntament de Pinoso. Un dels objectius d'aquest projecte és atendre l'alumnat que després d'un comportament disruptiu i davant la inefectivitat d'altres mesures, ha de ser expulsat del centre. La intervenció que es planteja a l'aula d'intervenció té un caràcter rehabilitador amb l'objectiu de reflexionar sobre les circumstàncies que han motivat l'expulsió i així poder evitar-les. També es dona

importància a l'àrea acadèmica, oferint suport al menor en l'organització del seu estudi i en l'execució de les tasques que des del centre educatiu es valore fer.

Paral·lelament a aquesta intervenció, es fa una feina amb la família amb l'objectiu que prenguen consciència de la situació i adquirisquen eines adequades per millorar la situació del menor i de la família en general.

12. DIFUSIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA

Un vegada finalitzada l'elaboració del Pla de Convivència, es donarà a conèixer al Claustre de Professors, pel seu informe, i al Consell Escolar, per aprovar-lo.

A partir d'aquest moment se'n difondrà a través dels mitjans possibles: reunions, entrevistes, agenda escolar, pàgina web del Centre, exemplars físics a disposició de tota la comunitat educativa.

La Comissió de Convivència té com a tasca fer el seguiment periòdic i sistemàtic del Pla de Convivència. Atés que en la composició d'aquesta estan representats tots els sectors de la Comunitat Educativa, seran els membres de la Comissió els encarregats de recollir la informació a cadascun dels seus estaments per sotmetre-la a anàlisi, valorar-la i proposar i implementar els ajustaments necessaris de manera immediata.

Les mesures educatives de correcció davant de qualsevol conducta disruptiva i inadequada contra la convivència són a totes les aules en forma de cartelleria. El recordatori i la presència de les normes a les aules tenen com a objectiu afavorir la convivència positiva.

Al començament de cada curs escolar, es revisarà el Pla de Convivència a fi d'analitzar l'evolució de l'estat de la convivència al Centre i incorporar-hi les propostes de millora recollides a la memòria del curs anterior. Aquesta revisió serà aprovada pel Consell Escolar i inclosa al Projecte Educatiu del Centre.

13 ANNEXOS

PROTOCOLS DE PREVENCIÓ I INTERVENCIÓ DAVANT SUPÒSITS DE VIOLÈNCIA ESCOLAR QUE FIGUREN EN ELS ANNEXOS DE L'ORDRE 62/2014, de 28 de JULIOL (DOGV 7330, 01.08.2014).

13.1 PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT L'ASSETJAMENT I EL CIBERACÓS

1. Detectar i comunicar la situació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que tingui coneixement o sospites d'una situació d'assetjament o ciberassetjament sobre algun alumne o alumna ho comunicarà a un professor o professora, tutor o tutora, Departament d'Orientació o equip directiu. En qualsevol cas, el receptor o la receptora de la informació sempre informarà l'equip directiu.

2. Primeres actuacions.

- **Equip directiu.** L'equip directiu es posarà en contacte amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectats i, assessorats pels serveis psicopedagògics escolars, el departament d'orientació, el gabinet municipal autoritzat o el personal que tingui atribuïdes les funcions d'assessorament al centre, arreglarà la informació per analitzar i valorar la intervenció que sigui procedent.
- **L'equip d'intervenció.** L'equip d'intervenció planificarà ràpidament els recursos personals, materials i organitzatius, el moment i el lloc de reunió amb els agressors, la víctima i els espectadors, sempre que siguin alumnes del centre.
- Al ciberassetjament és important tenir informació de la intensitat, difusió i característiques del medi o dispositiu utilitzat. Si hi ha proves físiques, aquestes han de conservar-se (impressió pantalla, còpia SMS), sense lesionar els drets de tota persona i respectant la confidencialitat de les actuacions.

3. Mesures d'urgència.

- Augmentar la supervisió i vigilància del professorat i personal del centre durant els descansos, esplais, menjador, banys, vestuaris, entrades i sortides del centre.
- Avisar les famílies de la víctima, i de l'assetjador o assetjadors.
- Explicar a l'alumne o alumna que ha estat assetjat o assetjada totes i cadascuna de les mesures que es prendran per donar-li seguretat.
- En cas de ciberassetjament, indiqueu a l'alumne o alumna, si és el cas, que ha de canviar contrasenyes i revisar les mesures de privadesa. S'insistirà que no facin desaparèixer les proves físiques de què disposin.
- Es demanarà a l'alumne o alumna assetjat que comunicui a un adult qualsevol insult, ofensa, o agressió que reba i se li oferiran els mecanismes i vies perquè ho faci amb la major discreció possible.
- Un cop escoltat l'alumne assetjador i analitzada la situació, la direcció del centre aplicarà les mesures cautelars que consideri necessàries, a través del procediment disciplinari, segons el Decret 39/2008.
- Valorada la situació, la direcció del centre decidirà aplicar o no les mesures educatives correctores i/o disciplinàries i, si escau, iniciarà el procediment d'obertura d'expedient disciplinari, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril.

4. Comunicació de la incidència.

- La direcció del centre informará de la situació i del pla d'intervenció a la comissió de convivència.
- La direcció del centre farà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- Si la situació s'agreuja, o sobrepassa la capacitat d'actuació del centre, cal informar la Inspecció perquè, si ho estima oportú, sol·liciteu l'assessorament i/o intervenció de la Unitat d'Atenció i Intervenció del PREVI de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

5. Comunicació a famílies i/o representants legals de tots els implicats.

- La direcció del centre farà les entrevistes necessàries, preferentment de manera individual.

- La direcció del centre informarà les famílies de l'alumnat implicat en el conflicte de les mesures i actuacions de caràcter individual, així com les mesures de caràcter organitzatiu i preventiu proposades per al grup, nivell o centre educatiu.
- Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència o no de fer denúncia a les Forces de Seguretat de l'Estat.
- Tal com consta al Decret 39/2008, article 41, en aquells supòsits reincidents i en els casos en què el centre reclame la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o alumna i aquests la rebutgen, l'Administració educativa, si considerés que aquesta conducta causa greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb l'informe previ a la Inspecció Educativa.

6. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la inspecció del centre.

La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment del cas en què hagin intervingut.

7. Definir mesures de tractament individualitzat amb la víctima, l'agressor o els agressors i de sensibilització amb observadors, les famílies i la resta de l'alumnat.

Aquestes mesures i actuacions es referiran, tant a les que siguin aplicables al centre i a l'aula, com a les que siguin aplicables a l'alumnat en conflicte. Hauran de garantir el tractament individualitzat tant de la víctima, de la persona o persones agressores com de l'alumnat espectador, i incloure actuacions específiques de sensibilització per a la resta de l'alumnat.

13.2 CONDUCTES QUE ALTEREN LA CONVIVÈNCIA DE FORMA GREU I REINCIDENT: INSULTS, AMENACES, AGRESSIONS, BALEARS I/O VANDALISME

1. Detectar i comunicar la situació.

Qualsevol membre de la comunitat educativa que en tinga coneixement o observe una situació de conductes disruptives molt greus, insults, amenaces, agressions, baralles i/o

vandalisme sobre algun alumne o alumna, o sobre el centre i les seues instal·lacions, tractarà de conèixer els fets i la situació i la comunicarà a la direcció del centre.

2. Primeres actuacions.

- La direcció recollirà i analitzarà la informació, prenent les mesures que considere necessàries.
- La direcció del centre, o la persona en qui es delegue, comunicarà la incidència produïda a les famílies i els informarà de la situació.

3. Mesures d'intervenció general.

- **Mesures educatives correctores i/o disciplinàries.**
- Les alteracions de conducta molt greus, insults, amenaces, agressions, baralles entre alumnes o accions de vandalisme sobre el centre i les seues instal·lacions es consideren conductes perjudicials per a la convivència del centre i per tant s'actuarà aplicant mesures educatives correctores i/o disciplinàries, segons el Decret 39/2008, de 4 d'abril. Mesures i accions que estaran especificades al reglament de règim interior del centre. La direcció del centre, recollida la informació i escoltada la comissió de convivència, categoritzarà el tipus d'incidència i proposarà mesures correctores i/o disciplinàries, que tindran un caràcter educatiu i recuperador de la convivència al centre.
- Si es proposen mesures educatives correctores per a alguna de les conductes tipificades a l'article 35 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'ajustaran a l'article 36 del mateix decret.
- Si es proposen mesures educatives disciplinàries, per alguna de les conductes tipificades a l'article 42 del Decret 39/2008, s'ajustaran a l'article 43 del Decret.
- **Mesures de suport.** La direcció del centre, si ho considera convenient, podrà sol·licitar altres mesures de suport i col·laboració externes i recórrer als serveis d'altres administracions i institucions: entre d'altres, els serveis socials municipals, serveis especialitzats d'atenció a la família i la infància (a endavant SEAFI), les unitats de prevenció comunitàries (d'ara endavant UPC), les unitats de conductes addictives (d'ara endavant UCA), així com els centres de salut. En aquests casos, es planificarà la intervenció conjunta amb totes les institucions que hi estiguin implicades.

13.3 PROTOCOL D'ACTUACIÓ DAVANT UNA SITUACIÓ OBSERVADA DE TRACTAMENTS MALS I DESPROTECCIÓ DEL MENOR

1. Identificació.

- Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement o sospites d'una situació de maltractament infantil ho posarà en coneixement de l'equip directiu.

2. Actuacions immediates.

- Després d'aquesta comunicació, es reunirà l'equip directiu amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat i el Departament d'Orientació, per recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que escaigui.

3. Notificació.

L'equip educatiu emplenarà el full de notificació que apareix a l'Ordre 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i la Conselleria de Benestar Social. L'equip directiu podrà demanar l'assessorament del Departament d'Orientació.

4. Comunicació de la situació.

- L'adreça del centre enviarà l'original del full de notificació als serveis socials municipals de la localitat on resideix el menor, arxivarà una còpia a l'expedient de l'alumne/a i en remetrà una altra còpia a la direcció general competent en matèria de protecció de menors, de la Conselleria de Benestar Social.
- La direcció del centre farà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa.
- Si la situació s'agregés i sobrepassés la capacitat d'actuació del centre, s'haurà d'informar a la Inspecció Educativa, que sol·licitarà l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.
- La comunicació a la família es realitzarà una vegada s'hagi informat les autoritats competents i la farà la direcció del centre.

5. Procediment d'urgència.

- Davant d'un alumne o alumna que presente lesions físiques, greu negligència o abús sexual, un membre de l'equip directiu o personal docent en qui es delegue, l'acompanyarà al centre de salut o als serveis d'urgència de l'hospital més proper.
- La direcció comunicarà la situació d'urgència a la policia local, a la Conselleria de Benestar Social i a la Fiscalia de Menors. Per a la comunicació s'utilitzarà el full de notificació que apareix a l'Ordre 1/2010, de 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social. Per a la comunicació a l'autoritat judicial i al ministeri fiscal, s'utilitzarà el model que es troba a l'annex VII d'aquesta ordre.
- La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa perquè, si ho estima oportú, sol·licite l'assessorament i/o intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

13.4 PROTOCOL DAVANT UNA SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA DE GÈNERE

1. Identificació.

- Qualsevol membre de la comunitat educativa que tingui coneixement o sospites de casos de violència de gènere ho notificarà a la direcció del centre. a) Recollida d'informació. Després d'aquesta comunicació, l'equip directiu es reunirà amb el tutor o tutora de l'alumne o alumna afectat o afectada, amb els serveis psicopedagògics escolars o del personal que tingui atribuïdes les funcions d'assessorament educatiu, per recopilar informació, analitzar-la i valorar la intervenció que sigui procedent . - En els supòsits de perill greu i imminent i si la situació ho requereix, es cridarà a l'112 i traslladarà la persona agredida a l'hospital de referència. La direcció del centre podrà sol·licitar mesures de suport i col·laboració externes al centre. Si es considerés necessari s'establirà comunicació amb el SEAFI, els centres de salut,
- Aplicació de mesures disciplinàries. En cas que les persones agressores siguin alumnes del centre, escoltada la comissió de convivència, s'actuarà segons es regula al Decret 39/2008, de 4 d'abril, articles del 42 al 49.

2. Comunicació de la situació.

- La direcció del centre informarà de la situació i del pla d'intervenció a la comissió de convivència.
- En cas que la incidència pogués ser constitutiva de delictes o falta penal, la direcció del centre ho comunicarà per fax al ministeri fiscal. Per fer-ho utilitzarà l'annex VII de la present ordre. Aquesta comunicació anirà adreçada a la sala de la Fiscalia que correspongui: 1) Si l'agressor o la víctima són menors, es dirigirà a la Fiscalia de Menors. 2) Si l'agressor o els agressors són majors d'edat i la víctima menor d'edat, s'ha d'adreçar a la Fiscalia de Violència de Gènere. 3) Si l'agressor o els agressors i les víctimes són majors d'edat, es dirigirà a Fiscalia de Violència de Gènere.
- La direcció del centre realitzarà la comunicació al Registre Central i a la Inspecció Educativa i podrà sol·licitar l'assessorament o la intervenció de la unitat d'atenció i intervenció (UAI) de la direcció territorial corresponent. La Inspecció Educativa decidirà sobre la necessitat i el tipus d'intervenció.

3. Comunicació a famílies i representants legals de tots els implicats.

- La direcció informarà les famílies dels implicats del fet de violència, i de les mesures i accions adoptades.
- Segons la gravetat del cas, la direcció del centre comunicarà a la família de la víctima la conveniència de fer denúncia a les forces de seguretat.
- Tal com consta al Decret 39/2008, article 41, en aquells supòsits reincidents i en els casos en què el centre reclami la implicació directa dels pares, mares, tutors o tutores de l'alumne o l'alumna i aquests la rebutgen, la Administració educativa, si considera que aquesta conducta causa greu dany al procés educatiu del seu fill o filla, ho comunicarà a les institucions públiques competents per motiu de desprotecció, amb un informe previ a la Inspecció Educativa.

4. Seguiment del cas per part de les unitats d'atenció i intervenció i de la Inspecció del centre.

- La Inspecció i les unitats d'atenció i intervenció de les direccions territorials col·laboraran amb la direcció del centre en el seguiment dels casos en què hagen intervingut.

13.5 PROTOCOL DAVANT AGRESSIONS CAP AL PROFESSORAT I/O PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS.

1. Detecció i comunicació de la incidència.

- Qualsevol membre de la comunitat educativa que tinga coneixement d'una agressió que tinga per objecte el personal docent, el d'administració o el de serveis té l'obligació de posar-ho en coneixement de la direcció del centre.
- Així mateix, si els fets poguessin ser constitutius de delictes o falta, objecte de l'agressió, presentarà una denúncia davant del ministeri fiscal, el jutjat de guàrdia o en qualsevol dependència de les Forces i els Cossos de Seguretat de l'Estat.
- El professorat o personal d'administració i serveis, si així ho estima oportú, sol·licitarà l'assistència jurídica de l'Advocacia General de la Generalitat Valenciana, tal com disposa l'article 7 de la Llei 15/2010, de 3 de desembre, de la Generalitat, perquè exerceixi les accions legals que corresponguen. La sol·licitud serà tramesa per la direcció del centre. S'enviarà a la direcció territorial, on l'inspector/a de zona elaborarà un informe i tota la documentació es traslladarà al secretari territorial que en dóna el vistiplau, que l'eleva a la Direcció General de Personal Docent de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.
- La sol·licitud d'assistència jurídica contindrà la informació següent: dades personals de l'interessat, un telèfon de contacte, un relat dels fets, quants elements de prova es disposin i que serveixin per confirmar aquells, amb cita de testimonis i, si és possible, dels seus testimonis. Així mateix, anirà acompanyada de la denúncia presentada, del comunicat d'assistència mèdica, en cas que n'hi haja, i d'un certificat de la direcció que confirmi si els fets denunciats estan relacionats amb l'exercici de la funció o càrrec del sol·licitant.
- El director o directora notificarà immediatament el fet denunciat a la Inspecció Educativa i ho comunicarà al Registre Central del PREVI.
- La direcció del centre farà tots els tràmits previstos en aquest protocol amb la màxima celeritat.

2. Intervenció de la Direcció General de Personal

La Direcció General de Personal Docent, a la vista de la documentació tramesa pel sol·licitant d'assistència jurídica, emetrà, com a superior jeràrquic, l'informe a què fa referència l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'assistència Jurídica a la Generalitat. Aquest informe indicarà si es compleixen els requisits que preveu aquesta llei perquè el sol·licitant pugui rebre l'assistència de l'Advocacia General de la Generalitat Valenciana. La direcció general traslladarà tot allò actuat i realitzarà les actuacions complementàries que consideri necessàries.

3. Resolució

L'advocat general de la Generalitat, de conformitat amb el que disposa l'article 11.2 de la Llei 10/2005, de 9 de desembre, d'assistència jurídica a la Generalitat, prendrà l'acord que correspongui i els ho comunicarà a l'interessat. La facultat concedida a l'interessat per aquest article no menyscaba el seu dret a designar advocat que l'assisteixi o a sol·licitar que aquest sigui designat d'ofici, segons l'article 12.3 de la Llei 10/2005 esmentada.

13.6 CONSIDERACIONS DAVANT QUALSEVOL SITUACIÓ DE VIOLÈNCIA SI ES PRODUEIXA FORA DEL CENTRE

1. Actuacions en general

Segons es recull a l'article 28 del Decret 39/2008, de 4 d'abril, s'aplicaran de forma general els protocols d'assetjament i ciberassetjament escolar, conductes que alteren la convivència de manera greu i recurrent: insults, amenaces, agressions, baralles i /o vandalisme, maltractament infantil i violència de gènere, si aquestes situacions es produeix fora del centre, en activitats extraescolars o complementàries, i en les dutes a terme fora del recinte escolar però que estiguen motivades o directament relacionades amb la vida escolar. Serà tractada segons el reglament de règim intern de cada centre.

2. Actuació davant d'una situació de violència de gènere fora del centre

a) Violència de gènere fora del centre:

Si la persona que pateix l'agressió és menor i es considera que hi ha desprotecció, es podrà utilitzar el full de notificació i el procediment de l'Ordre 1/2010, del 3 de maig, de la Conselleria d'Educació i de la Conselleria de Benestar Social per a la comunicació de la situació a Benestar Social i a Fiscalia de Menors

b) Procediment davant d'actes vandàlics, agressions, baralles, consum i tràfic de substàncies perjudicials per a la salut, a l'entorn escolar:

- a. La direcció del centre ha de fer la comunicació de la situació d'agressió, baralles i/o vandalisme a les forces de seguretat de l'Estat que siguin competents.
- b. Quan es produeixi una situació de conflicte que estigui relacionada amb problemes de convivència o atempte contra persones o instal·lacions, a les proximitats del centre escolar, l'equip directiu, recollirà les incidències a la fitxa de l'entorn escolar, i la remetrà a la Direcció General de Ordenació, Innovació i Política Lingüística, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport.

FITXA ENTORN ESCOLAR

 GENERALITAT VALENCIANA	INFORME SOBRE L'ENTORN ESCOLAR INFORME SOBRE EL ENTORNO ESCOLAR	MP031374
A DADES D'IDENTIFICACIÓ DEL CENTRE / DATOS DE IDENTIFICACIÓN DEL CENTRO		
NOM DEL CENTRE / NOMBRE DEL CENTRO		CODI DEL CENTRE / CÓDIGO DEL CENTRO
ADREÇA (CARRER / PLAÇA, NÚMERO) / DIRECCIÓ (CALLE / PLAZA, NÚMERO)		C. POSTAL
LOCALITAT / LOCALIDAD	PROVÍNCIA / PROVINCIA	TELÈFON / TELÉFONO
NOM DE LA PERSONA QUE SIGNA EL COMUNICAT / NOMBRE DE LA PERSONA QUE FIRMA EL PARTE		CÀRREC / CARGO
B FITXA / FICHA		
<p>Lí agraim que assenyalé aquelles circumstàncies o situacions que detecte en les proximitats del seu centre i que, al seu parer, puguen estar relacionades amb alguns problemes de convivència entre membres de la seua comunitat educativa. Esta notificació es traslladarà a les forces de seguretat, millorant així la nostra coordinació per a previndre incidents en els voltants dels centres. <i>Le agradecemos que señale aquellas circunstancias o situaciones que detecte en las proximidades de su centro y que, a su juicio, puedan estar relacionadas con algunos problemas de convivencia entre miembros de su comunidad educativa. Esta notificación se trasladará a las fuerzas de seguridad, mejorando así nuestra coordinación para prevenir incidentes en los alrededores de los centros.</i></p>		
<p>1. INDIQUE SI S'HA DETECTAT ALGUNA D'ESTES SITUACIONS EN ELS VOLTANTS DEL SEU CENTRE <i>INDIQUE SI SE HA DETECTADO ALGUNA DE ESTAS SITUACIONES EN LOS ALREDEDORES DE SU CENTRO</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ Presència de jòvens no escolaritzats / <i>Presencia de jóvenes no escolarizados</i> ☐ Presència de jòvens aliens al centre en les hores d'entrada i eixida / <i>Presencia de jóvenes ajenos al centro en las horas de entrada y salida</i> ☐ Presència d'alumnes absentistes del propi centre en horari lectiu / <i>Presencia de alumnos absentistas del propio centro en horario lectivo</i> ☐ Presència d'alumnes absentistes d'altres centres en horari lectiu / <i>Presencia de alumnos absentistas de otros centros en horario lectivo</i> ☐ Presència de bandes o grups violents/conflictius <i>Presencia de pandillas o grupos violentos/conflictivos</i> ☐ Presència de bandes o grups violents/conflictius que intimidin els seus alumnes <i>Presencia de pandillas o grupos violentos/conflictivos que intimidan a sus alumnos</i> ☐ Incidents en el transport escolar / <i>Incidentes en el transporte escolar</i> ☐ Baralles habituals en l'exterior / <i>Peleas habituales en el exterior</i> ☐ Baralles entre bandes / <i>Peleas entre bandas</i> ☐ Agressions repetides a un mateix alumne / <i>Agresiones repetidas a un mismo alumno</i> ☐ Insults i burles sobre un mateix alumne / <i>Insultos y burlas sobre un mismo alumno</i> ☐ Atracaments a alumnes fora del centre / <i>Atracos a alumnos fuera del centro</i> ☐ Actes vandàlics i destrosses materials (sobre cotxes del professorat, pintades, ruptura de finestres) <i>Actos vandálicos y destrozos materiales (sobre coches del profesorado, pintadas, rotura de ventanas)</i> ☐ Incidents o amenaces amb armes / <i>Incidentes o amenazas con armas</i> ☐ Consum d'estupefaents / <i>Consumo de estupefacientes</i> ☐ Tràfic/venda a la menuda d'estupefaents <i>Tráfico/menudeo de estupefacientes</i> ☐ Altercats entre pares/familiars dels alumnes en l'eixida del centre <i>Altercados entre padres/familiares de los alumnos en la salida del centro</i> ☐ Altres (assenyalar) _____ <i>Otros (señalar) _____</i> 		
<p>2. RESPECTE AL LLOC DELS FETS / RESPECTO AL LUGAR DE LOS HECHOS:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ En els voltants del centre / <i>En las inmediaciones del centro</i> ☐ En les instal·lacions del centre / <i>En las instalaciones del centro</i> ☐ Altres (assenyalar) _____ <i>Otros (señalar) _____</i> 		

(1/2) EXEMPLAR PER A L'ADMINISTRACIÓ / EJEMPLAR PARA LA ADMINISTRACIÓN

CEFE - SDGTE

DIN-44

IA - INESES - SITG - 00 - E

DIRECCIÓ GENERAL D'INNOVACIÓ, ORDENACIÓ I QUALITAT EDUCATIVA
 DIRECCIÓN GENERAL DE INNOVACIÓN, ORDENACIÓN Y CALIDAD EDUCATIVA

02/11/12

13.7 PROTOCOL D'ACOMPANYAMENT A LA IDENTITAT DE GÈNERE, L'EXPRESSIÓ DE GÈNERE I LA INTERSEXUALITAT

Instrucció del 15 de desembre del 2016, del director general de Política Educativa, per la qual s'estableix el protocol d'acompanyament per garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intersexualitat (DOGV 7944, 15.02.2017).

1. Detecció i comunicació:

- Qualsevol membre de la comunitat educativa que tingui sospita d'un cas d'assetjament per intersexualitat, identitat o expressió de gènere divergent ho comunicarà al tutor o tutora, al coordinador o coordinadora d'igualtat i convivència al "Equip d'Orientació o a l'Equip Directiu. O bé quan la família o qui exerceixi la tutoria legal, comuniqui el cas al centre educatiu.
- El director o directora notificarà el cas al registre PREVI i s'iniciarà el protocol.

2. Estudi i valoració

- L'equip directiu, el tutor o tutora i l'equip orientador, sota la supervisió del coordinador o coordinadora d'igualtat i convivència, assumiran directament el cas per analitzar la situació i respondre adequadament a les necessitats de l'alumne o alumna.
- Amb el consentiment i la col·laboració de la família o de qui exerceixi la tutoria legal, es dissenyarà un pla d'actuació, amb les actuacions previstes en aquest protocol i que respongui adequadament a les necessitats dels alumnes en els diferents àmbits d'intervenció : mesures organitzatives, mesures educatives, de formació i de sensibilització.

3. Actuacions dels Responsables:

- **L'equip directiu:**
  - Acordar amb la resta de responsables un pla d'actuació i acompanyament que inclogui les mesures acordades entre el centre i la família, les mesures organitzatives bàsiques i els responsables de la seua aplicació.
  - Adoptar les mesures necessàries per garantir un entorn segur al centre per a l'alumnat trans, amb una expressió de gènere no normativa i intersexual.

- Assegurar en tot moment l'intercanvi ordenat i prudent de la informació.
- Gestionar el procés amb la màxima discreció i preservar la intimitat i el benestar de l'alumnat.
- Primar el dret superior a desenvolupar lliurement la personalitat de l'alumnat d'acord amb la seua identitat.
- Comunicar un possible cas d'expressió o identitat de gènere divergent al Registre PREVI
- Sol·licitar la intervenció de les Unitats d'Atenció i Intervenció de les direccions territorials (d'ara endavant UAI), a través del Registre PREVI i la inspecció de zona.
- Vetllar per la correcta aplicació del protocol

- L'equip orientador

- Assessorar l'equip docent i la família.
- En cas de conflicte, facilitar processos de mediació entre les parts implicades.
- Coordinar-se amb els equips d'inspecció i d'orientació de les UAI, amb les persones expertes proposades per aquests i mantenir informat a l'equip docent.

- El tutor/la tutora

- Supervisar la progressió i adaptació de l'alumne o l'alumna.
- Fer un seguiment del cas i registrar totes les actuacions realitzades.
- Coordinar totes les actuacions previstes al protocol i al pla d'actuació i acompanyament, juntament amb l'equip directiu i orientador.

- La coordinació d'igualtat i convivència

- Supervisar totes les actuacions previstes en aquest protocol.
- Col·laborar en tot allò que determini l'equip directiu per a l'aplicació del protocol.
- Assessorar l'equip directiu sobre l'adquisició de materials i la bibliografia especialitzada o la impartició de ponències per part d'experts.
- Col·laborar en l'organització d'activitats formatives que tracten qüestions relatives al desenvolupament sexual diferent, la identitat i l'expressió de gènere, la diversitat LGTBI i l'educació afectivosexual.

- La inspecció educativa

- Activar la intervenció de les UAI en els casos que ho requereixin.

- Les Unitats d'Atenció i Intervenció (UAI)

- Assessorar tots els agents implicats, supervisar l'aplicació del protocol i proposar la participació i l'assessorament d'experts externs.

4. Mesures organitzatives

- Documentació i identificació

- S'adequarà la documentació administrativa del centre docent (llistes de classe, informes d'avaluació, butlletins de notes, sobres de matrícula, identificació del material...) en consideració al nom i al gènere amb què se sent identificat l'alumne o alumna, a petició de la família o de qui exerceixi la tutoria legal, que es comuniqui per escrit, mentre l'alumne o alumna siga menor d'edat o no estiga emancipat. No obstant això, la documentació oficial de l'alumne o alumna no podrà modificar-se fins que no es realitzi el canvi de nom en el Registre Civil i es traslladi al centre la documentació pertinent. En tot cas, es prioritzarà el benestar de l'alumnat.
- Caldrà adreçar-se a l'alumne o alumna pel nom i l'adscripció de gènere que haja escollit i comunicat al centre.
- Es garantirà la llibertat de vestimenta amb què l'alumne o l'alumna se senti identificat, d'acord amb el gènere expressat.

- Ús de les instal·lacions del centre segons la identitat de gènere expressada

- Es garantirà a l'alumnat l'accés als lavabos i els vestidors d'acord amb la identitat de gènere manifestada.
- Convé estudiar i repensar la disponibilitat i distribució de lavabos de xiquets i xiquetes, o la possibilitat que siguin mixtos.

- Pla de convivència i igualtat

- Totes les mesures de prevenció, detecció i intervenció previstes per fer front a possibles casos de discriminació, assetjament, violència de gènere i maltractament per intersexualitat, identitat o expressió de gènere divergent o per orientació sexual, hauran de constar al Pla de convivència i igualtat del centre.

- El coordinador o la coordinadora d'igualtat i convivència supervisarà totes aquestes actuacions, en col·laboració amb l'equip directiu, l'equip orientador i el tutor o la tutora, especialment durant el procés de transició de gènere que efectua la persona durant la seva estada al centre educatiu.

- Mesures educatives

- S'adoptaran totes les mesures necessàries encaminades a garantir el respecte cap a les persones trans i amb intersexualitats i un tracte igualitari i inclusiu

- Es dissenyaran els projectes educatius des del principi general del respecte a la llibertat i als drets humans, entre els quals, el dret a expressar i a desenvolupar la identitat sentida

- Els reglaments, plans i programes de centre es configuraran des dels principis de la inclusió educativa.

- S'evitarà fer activitats diferenciades per gènere. Si en aquest cas es produeix aquesta diferenciació, el professorat tindrà en consideració el gènere amb què l'alumne o alumna se senti identificat.

- Es garantirà la coordinació dels membres del claustre i de l'equip docent per tirar endavant les actuacions previstes, després d'haver detectat un possible cas d'identitat de gènere divergent.

- Es tindrà una cura especial en la configuració del grup classe de referència de l'alumnat en el procés de transició de gènere, de manera que afavorisca la inclusió de l'alumne o l'alumna, respectant la integritat de la xarxa social.

- Les persones adultes faran ús d'un llenguatge inclusiu, igualitari i respectuós amb la diversitat. No es permetran usos lingüístics discriminatoris ni actituds arrelades que puguin ser denigrants cap a les persones trans, ni considerar-les falsament innòcues.

- Les explicacions sobre el desenvolupament sexual de l'ésser inclouran totes les possibilitats anatòmiques existents i no es permetran explicacions que puguin ser discriminatòries i estigmatitzants envers les persones amb intersexualitats.

- S'evitarà articular discursos basats en estereotips o que pressuposen l'assignació d'un gènere o orientació sexual determinada pel sexe biològic.

- Es practicarà la tolerància zero davant de qualsevol conducta que atempte contra les particularitats anatòmiques i reproductives i la integritat de la persona objecte de possible setge.

- Es promouran models de masculinitat igualitaris contraposats als models masculistes i de dominació imperants a la societat.

- Mesures extraordinàries en cas de detecció d'indicadors de transfòbia

- Es tracta de prevenir possibles situacions de disconformitat, malestar i rebuig que produisca a l'alumne o alumna la situació de divergència entre la identitat psicològica i el sexe anatòmic, així com de possibles situacions de discriminació o transfòbia.

13.8 DECLARACIÓ DE COMPROMÍS FAMÍLIA-TUTOR

I.E.S. "José Marhuenda Prats"
C/Príncep d'Astúries,18 El Pinós

03007789@gva.es
Tlf. 96 695 72 85
Fax 96 695 72 86
<http://iesjmp.edu.gva.es>

DECLARACIÓN DE COMPROMISO FAMILIA-TUTOR	E.S.O.
CURSO 2015-2016	

A. OBJETIVOS DE LA DECLARACIÓN DE COMPROMISO

- Las **FAMILIAS o REPRESENTANTES LEGALES** y el **CENTRO EDUCATIVO** a través de la figura del tutor/a manifiestan que **ESTÁN DISPUESTOS A COOPERAR** en el proceso enseñanza-aprendizaje del alumno.
- El **ALUMNO/A** conoce la cooperación familia-tutor y manifiesta su disposición a colaborar.

B. IDENTIFICACIÓN DE LAS PERSONAS QUE SUSCRIBEN LA DECLARACIÓN DE COMPROMISO

ALUMNO/A _____ del curso y grupo _____

D/Dña. _____ **representante legal** del alumno.

D/Dña. _____, **tutor/a** del alumno.

C. ACUERDOS DE LAS PARTES

1. FAMILIA:

- Conocer las normas, organización y Plan de Convivencia del centro.
- Mantener una comunicación fluida con el tutor/a, y con los profesores del alumno informándose periódicamente sobre el aprendizaje, actitud y conducta del mismo.
- Aportar informes médicos o sociales que puedan afectar al aprendizaje o conducta de su hijo.
- Favorecer la asistencia y puntualidad a clase de su hijo o hija con los materiales.
- Colaborar en el cumplimiento de las tareas escolares y facilitar un ambiente, horario y condiciones de estudio adecuados para su hijo o hija en casa.
- Colaborar con el centro en el cumplimiento de las medidas disciplinarias impuestas al alumno.
- Reconocer y premiar la mejora de resultados o de conducta de su hijo/a.
- Aceptar que su hijo realice acciones educativas con finalidad social pactadas con el ayuntamiento de su localidad u ONG, en caso de expediente disciplinario que implique expulsión temporal del centro.
- OTROS: _____
_____

I

2. TUTOR/A:

- Facilitar y mantener una comunicación fluida con las familias.
- Guardar confidencialidad sobre informes aportados por las familias que no tengan que ver con el proceso de enseñanza-aprendizaje.
- Establecer y comunicar los objetivos académicos y el comportamiento del alumno.
- Informar sobre las normas, organización y Plan de Convivencia del centro.
- Ofrecer apoyo pedagógico y pautas orientativas para facilitar hábitos de estudio en su hijo/a.
- Hacer seguimiento y comunicar a la familia la mejora en resultados o conducta.
- Informar sobre la posibilidad de realización de acciones educativas con finalidad social y de carácter educativo pactadas con el ayuntamiento u ONG de la localidad, para el cumplimiento de expedientes sancionadores que impliquen expulsión temporal del alumno.
- OTROS: _____

3. ALUMNO/A

- Asistir a clase con puntualidad y con los materiales.
- Conocer y aceptar los compromisos acordados por mi familia y mi tutor.
- Atender y participar en clase y realizar las actividades.
- Conocer y aceptar las normas y funcionamiento del centro.
- Informar diariamente a mi familia sobre las actividades que he de realizar en casa.
- Aceptar que mi tutor/a y mi familia hagan seguimiento de mi trabajo escolar y de mi conducta.
- Aceptar las medidas que se puedan imponer por incumplimiento de los acuerdos alcanzados con mis padres y tutores.
- OTROS: _____

D. PREVISION DE REVISIÓN Y NIVEL DE PROGRESOS

-
-
-
-
-

E. FECHA Y FIRMA

En _____, a _____ de _____ de 20

Familia/tutores legales
Fdo.

Tutor/a
Fdo.

Alumno/a
Fdo.

Vº Bº Director
Fdo.

Aquest Pla d'Igualtat i Convivència ha estat revisat per l'Equip Directiu de l'IES José Marhuenda Prats i avaluat pel Consell Escolar amb data.....*

tal com estableix l'ORDRE 62/2014, de 28 de juliol, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, a l'article 6.

*S'indicarà la data quan sigui aprovat pel Consell Escolar.